

DIRVA

Nr. 9

Sausio-January 22, 1960

Cleveland, Ohio

De Gaulle nekeisias politikos

Prancūzijos prezidentas De Gaulle ir jo vyriausybė atmetė civilių ir kariškių kritikas, pakartodama nusistatymą nekeisti savo politikos dėl Alžiro ateities, leidžiant patiems gyventojams apsispręsti balsavimo keliu. Pareiškimas buvo paskelbtas po specialaus ministrų kabineto posėdžio ir, atrodo, siekiant pradėti ginčų pailaubų derybas su musulmonų vadais.

Alžiro sukilėlių diena anks-

čiau reorganizavo savo vyriausybę, iš ministrų postų išjungdamis "Kairo žmones" bei "Pei-pingo žmones", nors juose tebedominuoja nacionalistų sąjūdžio kariniai revoliucionieriai. Premjeru pasiliko Ferhat Abbas, kuris, kaip ir kiti "politinių ministrų" postus perėmę asmenys, yra žinomi savo nuosaikumu.

De Gaulle vyriausybei artimiausia ir sunkiausia problema,

be abejo, bus santykiai su nepatenkintaisiais iš prancūzų sluoksnių, kurių skaičius, atrodo, padidėjęs nuo 1958 m. sukilimo, kuris sužlugdė Ketvirtąją Respubliką ir generolą De Gaulle iškėlė valdžion.

Ryškiausias iš tų nepatenkintųjų yra parašutinininkų mjr. gen. Massu, prancūzų karinių pajėgų vadas Alžiro rajone, vienas aktyviausių 1958 m. sukilimo vadų. Jis buvo iššauktas į Paryžių pasiaiškinti dėl savo pareiškimų, duotų vienam vokiečių laikraščio korespondentui. Juose gen. Massu buvo pareiškęs:

* nežinau, ar prez. de Gaulle turis aiškų Alžiro ateities vaizdą, bet jei ir turis, tai tas esąs "nemūsiškis";

* armija naudojanti jėgą, kuri pareikalauti padėtis, nors tai ir nesanti De Gaulle politika;

* gen. De Gaulle buvo vienintelis žmogus, kuriuo 1958 m. sukilėliai galėjo pasiremti, tačiau armija "galbūt padarė klaidą".

Iššauktas į Paryžių pasiaiškinti dėl to pareiškimo gen. Massu po pasikalbėjimo su ginkluotųjų pajėgų ministru Guillaume pareiškė savo lojalumą ir paneigė tuos pareiškimus, tačiau vėl prasiitarė, kad Alžire prancūzų armija esanti nepatenkinta De Gaulle politika.

Sausio 16 d. New Yorke buvo suruoštas Lietuvos gen. konsulo J. Budrio 70 metų amžiaus sukakties proga pagerbimas. Nuotraukoje jubilaitas J. Budrys su žmona, marčia ir sūnumi Algiu, kuris yra žinomas amerikiečių visuomenei, kaip "science fiction" romanų rašytojas. (Plačiau 4 psl.)

V. Maželio nuotrauka

NERAMUMAI KAMERUNE

KAMERUNAS, jauniausia Afrikos valstybė, vos tik prieš tris savaites formaliai tapusi nepriklausoma, pasiprašė priimama į Jungtines Tautas. Jos prašymą įteiks anksčiau kraštą globojusi Prancūzija, kuri prašys paskubinti sušaukti Saugumo Tarybos posėdį, kad prašymui nedelsiant būtų duota eiga.

Pačiame Kamerune dar prieš nepriklausomybės pakeičimo iškilmes prasidėjusios riaušės tebesitęsia, ir kai kurie stebėtojai būkštauja, kad plintanti anarchija galinti sugriauti naująją Afrikos valstybę. Vienas prancūzas, Indokinijos karo veteranas, sako, kad dabartinė būklė Kamerune jam primenanti Indokinijos pilietinio karo pradžią. "Laiknasis premjeras" Ahidjo pasiūlė į Paryžių savo įgaliojimą prašyti prancūzų pagalbos.

"iki dviejų pilno kovingumo batalionų". Pats Kamerunas savos kariuomenės neturi tik vieną baigtą formuoti ir antrą tebeformuojamą batalioną. Dar iš-tisus mėnesius jo saugumas priklausys nuo prancūzų kariuomenės.

Anksčiau numatyti vasario 15 d. rinkimai dėl neramumų atidėti iki balandžio mėnesio. Krašte įvesti judėjimo suvaržymai, ir asmenys gatvėje pasirodę tarp vakaro 9 val. ir ryto 5 val., gali būti šaunami be išėjimo.

Didžiausi neramumai vyksta pietvakarinėje krašto dalyje, bamilekų genties apgyventuose rajonuose. Ten siaučia dvi pagrindinės gaujos, kurių pirminis tikslas buvęs palaužti savo karaliukų galią, tačiau pastaruoju metu teroras vis labiau nukrypsta prieš baltuosius, užpildinėjamos misijos ir jų išlaikomos našlaičių prieglaudos.

Tik viena teroristų grupė, kiek nustatyta, palaikanti ryšį su Dr. Felix Moumie, kaimyninėse negrų valstybėse gyvenančių uždraustos prokomunistinės Kameruno liaudies partijos vadu, tačiau pastarosiomis dienomis pastebėta ženklų, kad Moumie esąs linkęs susitaikyti su premjeru Ahidjo.

BELGŲ KONGO nepriklausomybės klausimus pradėjo svarstyti Briuselyje prasidėjusi konferencija, kurioje, šalia Belgijos vyriausybės narių, dalyvauja 44 afrikiečių vadai.

KENIJOS konstitucinė konferencija Londone įstrigo akligatvin, kai patarėjais kviestoje afrikiečių delegacijoje buvo atpažintas vienas buv. Mau Mau teroristų vadų, ir anglai atsiskė jį išleisti į posėdžių salę. Afrikiečių delegacija protestuodama pasitraukė iš posėdžių, ir kelinta diena nesurandama kompromiso.

Rusai gali būti iššovę raketą į Pacifiką

JAV karinės įstaigos tiria pranešimus, pagal kuriuos sausio 20 d. neišaiškintos kilmės objektas nukrito Pacifike - plote, kurį rusai buvo paskelbę savo naujos raketos bandymo zona tarp sausio 15 ir vasario 15 d.

Dar nepatvirtinti pranešimai sako, kad objektas turėjęs balistinio sviedinio žymes; karinės įstaigos priduria, kad tai galėjusi būti tarpkontinentinė raketą arba žemėn grąžinta erdvės vežimo nosis.

Pentagonas informacijas yra gavęs iš savo stebėjimo punkty ir neoficialių šaltinių. Gynybos departamentas turi visą eilę priemonių sekti balistiniam sviediniams Pacifiko rajone, jų tarpe radijo monitoringo ir radaro stotis. Taip pat toje vietoje intensyviai patuliuoja įvairūs karo laivyno vienetai ir aviacija.

TRUMPAI

* SOVIETAi pradėjo grasinti Japonijai už savitarpinės pagalbos sutarties su JAV pasirašymą; Pravda pareiškė, kad Sovietija nebeturinti jausti pareigos grąžinti Japonijai Shikotan ir Habomai salų grupes, kai bus pasirašoma Sovietijos-Japonijos taikos sutartis.

* VOROŠILOVO ir kitų Sovietijos vadų sutikimas Indijoje buvo žymiai šaltesnis, negu prez. Eisenhowerio praicit mėnesį. Rusų grupė Indijoje viešės 18 dienu.

* VARŠUVOJE JAV amb. Beam ir Kinijos pasiunt. Ping-nan susitiko dvidešimt antrą kartą tartis dėl Kinijoje kalinamų penkių amerikiečių paleidimo. Derybos yra sausio 1958 m.

* KUBA nutraukė diplomatinis santykius su Ispanija, įsakydama Ispanijos ambasadoriui per 24 valandas apleisti kraštą.

Naujas laivynas už rublius

Kodėl buvo konfiskuota "Nikolajevska Pravda"?

1959 sausio 27 visa Ukrainos, prie Bugo deltos einančios "Nikolajevska Pravda" laida buvo slapta ir paskubomis konfiskuota, nespėjus jos išgabenti į kioskus, 12,500 laikraščio prenumeratorių, kurie laikraštį gauna paštu, buvo tą rytą aplankyti policijos arba KGB-istų, kurie pareikalavo ne tik gražinti laikraštį, bet ir pasirašyti pasisąžadinimą griežtai tylėti apie policijos vizitą, laikraščio atėmimą, o taip pat ir apie tai, ką rado parašyta, jeigu abonentas jau buvo spėjęs keturis "Nikolajevska Tiesos" puslapius pavartyti.

900 tolimųjų laikraščio abo-

nentų, kurie gyvena kuriame nors tolimame Sovietijos kampe, kariuomenėje ar fabrikuose toli nuo Nikolajevo, to incidento visai net nepastebėjo, nes visi egzemplioriai buvo pašto cenzūros sulaikyti ir pakeisti nauja laida, kuri kioskuose pasirodė penkiomis valandomis vėliau. Joje, trečiame laikraščio puslapyje, redakcija atsiprašinėjo gerbiamuosius skaitytojus dėl pavėlavimo, kuris įvykęs, rotacinei mašinai sugedus ir elektros srovei nutrūkus.

Gerbiamieji skaitytojai vengė klausinėti, istorija pasistengta tuo užmiršti, tik draugas Piotr

Vološin, tą naktį budėjęs redaktorius, ir draugas Gregorij Ignatov, vietinės kronikos reporteris, buvo "paskirti kitiems uždaviniams". Chruščiovo laikais tai, nebevykdoma taip drastiškai, kaip atsitikdavo Stalino eroje. Dar prieš 8 metus Vološinas ir Ignatevas už savo "socialistinio budrumo" stoką būtų turėję atsakyti tuzinų metų Sibiro priverčiamųjų darbų stovyklose. Šiandien nusižengėliai keleriems metams išstremiami į provincijos laikraščių redakcijas ir siems uždraudžiama rašyti į didžiuosius dienraščius.

Toki maži ir nereikšmingi įvykėliai labai dažnai vaidina didelę rolę Vakarų slaptyjų tarnybų iš anapus geležinės uždangos gaunamų žinių rinkiniuose. Nikolajevas yra draudžiama zona užsienio diplomatomis ir turistams. Miestas su 198,000 gyventojų, kurių 102,000 ukrainiečių, 80,000 rusų ir 16,000 žydų, armėnų, totorių ir kitų mažumų, yra sovietinio laivyno Juodosios jūros srityje bazė, ir visi, net nereikšmingiausi įvykėliai Nikolajeve yra visų Vakarų slaptyjų tarnybų rūpestingai registruojami ir nagrinėjami.

RAUDONASIS ŠAMOKSLAS PRIEŠ GRAIKIJĄ

Ligšiol suimti 483 sovietu agentai.- Prieš 10 metų pagrobti vaikai, šiandien agitatoriai...

Nuo komunistinio pilietinio karo Graikijoje santykiai tarp Atėnų ir Maskvos niekada nebuvo nuoširdūs. Chruščioviui neseniai išgyrus pokario dienų komunistus "sukilėlius" ir jų darbus, atrodo, duotas paakinimas naujai raudonosios subversijos bangai Graikijoje.

Graikijos vicepremjeras prof. Panajotis Kanelopulos paskelbė, kad per pastaruosius 10 metų iš sovietinio bloko kraštų Graikijon įsmugeliuoti ir ten įstaigų suimti 483 komunistiniai šnipai ir agitatoriai. Komunizmas naudojantis visas priemones, kad pasiektų savo tikslą - smurtu užgrobtų valdžią Graikijoje.

Kanelopulos kaltino Chruščiovą, kad tas pokarinio "sukilimo" gyrimu skatinas graikų komunistus pulti į naują avantiūrą. Ir užsienio reikalų ministras Averovas parlamente konstatavo, kad Rytų bloko valstybės išvysčiusios tokią veiklą, kuri pažeidžianti Graikijos integritetą ir tautinį orumą. Eilė laikraščių atvirai pareikalavo nutraukti diplomatinis santykius su Sovietija.

Ne tik satelitinuose kraštuose, Bulgarijoje ir Albanijoje, bet ir Jugoslavijoje, kur daug pabėgusių komunistų naudojasi prie-

globsčiu, vystoma intensyvi agentų veikla prieš dabartinę Graikijos režimą. Graikų komunistai Belgrade einančiame egzilių organe pareikalavo atskirti Makedoniją su Salonikais nuo Graikijos ir prijungti prie Jugoslavijos, į ką Atėnai turėjo atsakyti oficialiu protestu Belgrade. Nemaža šnipų ir teroristų, apmokytų satelitinuose kraštuose ir siunčiamų į Graikiją, atvyksta daug patogesniu keliu per Jugoslaviją.

(Nukelta 1 2 psl.)

SABOTAŽAS IR KITOJE LĒKTUVO KATASTROFOJE?

JAV kongresan įneštas įstatymo projektas, pagal kurį lėktuvų keleivių bagažas turėtų būti patikrinamas, prieš jiems leidžiant skristi. Tuo būtų siekiama apsisaugoti nuo sabotažo, kurio pasėkoje padažnėjo keleivinių lėktuvų avarijos.

Sausio 6 d. Šiaur. Karolinoje nukritusio lėktuvo priežastis, kaip tikima, buvo tūlo advokato išsisprogdinimas, prieš apsidraudus veik milijono dolerių sumai.

Dabar FBI surado vieną lapkričio 16 d. Meksikos įlankoje nukritusio lėktuvo "Zuvus" gyvenantį Arizonoje, prisidengus kita pavarde. Jo vietoje lėktuve žuvo kitas žmogus, kurį, kaip įtariama, jis užhipnotizavęs ir įsodinęs lėktuvan vietoj savęs. Pradedamas tardymas gal padės išaiškinti kitą įtariamą sabotažą.

(Nukelta 1 2 psl.)

KAIREJE: Jubilaitas gen. konsulas J. Budrys jaučiasi laimingas simpatiško jaunimo draugystėje. Iš kairės Audėnaitė, dešinėje - Noakaitė.

V. Maželio nuotrauka

Nikita ir didžioji P

Jokiame kitame krašte nekreipiama tiek daug dėmesio į hierarchinių titulų išvardijimą, kaip Sovietijoje. Titulų parinkimas, hierarchinių tūzų sugrupavimas įvairių viešų pasirodymų progomis užsienio stebėtojams jau iš anksto leidžia nuspėti to ar kito pareiškimo kilmą ar žlugimą.

Šiuo metu kai kurios smulkmenos iš neseniai Kremluje įvykusio partijos ckt plenumo posėdžio leidžia spėti, kad Chruščiovas planuoja sau naują titulą.

Ligšiol Chruščiovas turėjo tris oficialius titulus. Nuo 1953 rugsėjo jis yra "pirmasis Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto sekretorius", nuo 1956 vasario - "Rusijos sovietinės federacinės socialistinės respublikos centro komiteto biuro pirmininkas" ir nuo 1958 kovo - "Sovietų Sąjungos ministrų tarybos pirmininkas" (tai turėtų būti Vakarų valstybių ministrų pirmininkų atitikmuo).

Svarbiausios Chruščiovo funkcijos be abejo yra išreikštos pirmojo partijos sekretoriaus titule. Tačiau ir kiekviena jo valdoma "respublika", kiekviena apygarda net kiekvienas miestas ir rajonas turi savo pirmąjį partijos sekretorių. Kad būtų išvengta sumaišymų su eiliniiais "pirmaisiais sekretoriais", 1955 gegužės 27 Chruščiovas surado neįprastą išeiitį. Nuo tos dienos jo titulas buvo pradėtas rašyti didžiąja P (nuo Pirvyj Sekre-tar), o kiti sekretoriai, jo pavaldiniai, turėjo pasitenkinti maž-

ja. Tačiau šis potvarkis 1959 m. pabaigoje buvo atšauktas.

Iš tos permainos galima daryti dvi išvadas: pirma (labai neįtikėtina) - kad kiti komunistų vadai priverstę Chruščiovą atsisakyti savo titule didžiosios P; antra (daug realesnė) - kad Chruščiovas yra nusprendęs išvesti kitą titulą, pvz., partijos prezidento pirmininkas" arba "centro komiteto pirmininkas".

Už antrąją galimybę kalba ir tai, kad Leninas, kuris Chruščioviui yra didesnis pavyzdys už Staliną, niekada neturėjo pirmojo sekretoriaus titulo ir buvo centro komiteto bei politbiuro (kaip jis tada vadinosi) pirmininkas. Be to, Chruščiovą jau gruodžio mėnesį įvykusiame plenumo Turkestano partijos sekretorius tituluvo "centro komiteto galva". Ir Mao Ce-tungas nesivadina "pirmuoju sekretoriumi", o yra "Kinijos komunistų partijos politbiuro pirmininkas".

kai apgauti iš rankšluosčio susuktu turbanu.

Labrooy pridengia delnu savo akis. Ne iš gėdos - jis netiki savo akimis: priešais jį stovi Denisa.

Jis jos nematė nuo 1944 metų, nuo tos dienos, kada generolo Leclerk tankai riedėjo Paryžiaus gatvėmis. Jis tada buvo skubiai iškomandiruotas iš Prancūzijos sostinės.

Dvylika metų, praėjusių nuo tos dienos, Deniso veide paliko pėdsakus. Bet ji vis dar tebėra jauna. Ir vis dar graži.

- O, tai jūs čia, Viktorai? - sako moteris.

- Keistas susitikimas, Denisa. Moteris nėra linkusi leistis į linksnų pokalbį:

- Ar galite man paaiškinti, ko čia ieškote?

- Aš galvoju, kad mes vienas kitam sakome "tu".

- Tai buvo seniai.

- Kaip norite, Užsivilkite kuonors, Denisa. Jūs išvaizda tame rankšluosčiuje mane nervina.

- Užsivilkite, - atsako Denisa.

- Aš apsiliksiu. Bet ne vonios kambaryje. Man nepatiktų, kad jūs vartytumėte mano lagaminus.

Labrooy nusisuka į langą. Jis girdi moteriškų drabužių šnarėjimą užpakaly.

- Galite atsisukti.

Denisa užsivilkusi elegantišką kostiumą. Ji pudruoja savo nosį.

- Galiu užsakyti ką nors išgerti? - klausia Labrooy.

- Ne. Bet vietoj to aš pašauksiu viešbučio detektyvą. Nebent man tuoj pat pasakytumėte, ko mano kambaryje ieškote.

Labrooy atsisėda.

- Nedarykite jokių teatrų, Denisa. Jūs tiksliai žinote, kad nesu viešbučių vagis. Ir dar tiksliau žinote, kad ir jūs nenorite turėti reikalų su įstaigomis.

- Jis užsideda cigaretę. - Įstaigos žinis statyčių nemalonius klausimus.

- Pavyzdžiui? - iššaukiančiai klausia ji.

- Pavyzdžiui: ką bendro turi Jeannine Patenotre ir "Madame D".

- Nežinau, apie ką kalbate.

- Nebūkite vaikas, Denisa. Manau, kad Paryžiuje jums įrodžiau, jog nesu kvailys. Jei nebūčiau turėjęs pakankamų įrodymų, nebūčiau išiveržęs į jūsų kambarį. Jūs priklausote "Salemo organizacijai" - ryšininkei tarp arabų sukilėlių prancūzų Afrikoje ir Egipte. Beje, ar girdėjote šio ryto ankstyvasias žinias?

- Taip. Kas toliau?

- Gal būti tik valandų klausimas, iki Prancūzija paskelbs karą Egiptui. O tam, ką jūs darote, yra specialus pavadinimas: krašto išdavimas. Ir jūs žinote kas atsitinka su išdavikais... karo metu.

- Ar jūs atvykote man pamokas dėstyti?

Labrooy purto galvą.

- Prisipažįstu: eidamas čion, nenujaudiau, kad susitiksi savo senąją draugę Denisą. - Jo balsas skamba žvelniau. - Bendra praeitis nėra lengvai išdildoma, Denisa. Atsakykite į mano klausimus, ir aš garantuoju, kad galėsite neklaidoma grįžti į Paryžių.

- Jūs manote, kad aš turiu išduoti savo draugus?

Labrooy žiūri galvodamas į moterį, kuri, sunėrusi ant krūtinės rankas, stovi ties drabužių spinta.

- Kaip iš mažosios Denisos, drąsiosios pogrindžio Denisos pasidarė "Madame D"? - klausia jis.

- Ar tai priklauso prie tardymo?

- Tai grynai privatus klausimas.

Denisa prieina artyn.

- Tada aš atsakysiu. Jūs nesate toks gudrus, kaip tikite, Viktorai. Aš jau tada priklausiau komunistinei celei. Aš ir Zola.

Zolos vardas staiga užkranta, kaip siena, tarp senstančio agento ir gražios moters mėlynomis akimis.

- Mums tada buvo nesvarbu, ar jūs buvote komunistė, - sako Labrooy po ilgesnės tylos. - Mes kovojome prieš bendrą priešą.

- Bendras priešas yra žuvis. Zola taip pat.

- Ką tas turi bendro su Zola?

Ji suraukia savo kaktą. Jos akyse tokia laukinė neapykanta, kokios Labrooy nėra matęs žmogaus akyse. Ji sako:

- Tai turi labai daug bendro su Zola. Jūs, Labrooy, jį išdavėte gestapai.

- Nekalbėkite nesąmonių.

-- Argi tu, Nadiežda, negirdėjai, kad mes iki 1965 m. turime kasdieniniu vartojimu pralenkti Ameriką?

Raudonasis samokslas prieš Graikiją

(Atkelta iš 1 psl.)

Dar ir šiandien, praėjus dešimčiai metų nuo komunistinės revoliucijos sužlugdymo, Graikija tebekenčia dėl jos pasėkų. Arti 50,000 graikų patriotų kovose prarado savo gyvybes, jų tarpe daug inteligentijos.

Atsitraukdami iš Graikijos, komunistai išvežė 46,871 žmogų, jų tarpe daug moterų ir vaikų. Daugumas šių aukų keletą metų buvo laikomi Jugoslavijos inter-

navimo stovykloje Duljkas; po to, nepaisant visų nuomonių skirtumų tarp Tito ir Maskvos, jie išduoti kitiems satelitų kraštams, kur buvo tęsiamas jų "perauklėjimas". Ypač komunistai "rūpinosi" vaikais, kurie per tą laiką išauginti fanatiškais komunistais. Sovietijos, Čekoslovakijos, Rumunijos ir Bulgarijos špionažo mokyklose jie buvo paruošti ir po to išmugeliuoti Graikijon.

Tačiau ne vien dėl špionažinės veiklos komunizmas Graikijai sudaro "pavojų Nr. 1". Jam plisti padeda gyventojų neturtinumas ir tarptautinės konsteliacijos. Po pilietinio karo uždrausta komunistų partija perėjo į nelegalią veiklą. Ji išskverbė į EDA partiją ("demokratinės kairės unija"). EDA propaguoja "liaudies frontą" - rinkinį iš komunistų, kairiųjų socialistų ir buržuazinių kairiųjų. Apsukria demagogija jiems pavyksta po kiekvienų rinkimų vis labiau sustiprinti savo padėtį. 1950 m. ji tegavo tik 9,9% visų balsų, o 1958 m. - 24%. Graikų vidaus politikos žinovai bijo, kad reikią tikėtis EDA koalicijos su ultranacionalistiniu generolu Grivas, kuris yra atviras NATO priešas ir neutralistas.

Kai graikų policija prieš keletą mėnesių susekė komunistų špionažo tinklą ir likvidavo nelegalią spaustuvę, Kremluje buvo duotas signalas ofenzyvai. Ypač didelį Maskvos pasipiktinimą iššaukė komunistų agitatoriaus Manolis Glezos areštas ir nuteisimas. Sovietijos paštas net išleido specialų pašto ženklą su "graikų patrioto Glezos" galva, į ką Atėnai atsakė specialiu ženklu su nužudytojo Vengrijos premjero Imre Nagy galva. Ir satelitinės valstybės įsimašė į Maskvos raudų chorą; Sofija ir Bukareštas pradėjo šaukti, kad graikų saugumo priemonės esančios "beatodairiškas policinis teroras prieš pažangią darbininkiją", o Albanijos diktatorius Enver Hodža vienoje kalboje niūriai pranašavo, kad "karalius Povilas netrukus prarasias savo sostą".

Nepasenusi naujiena

Žinių agentūros pranešimas iš Washingtono: "Valstybės departamento kalbėtojas pareiškė, kad JAV, kaip ir ligi šiol yra nusistačiusi visas "didžiulias taikos ir karo problemas" su Sovietų Sąjunga spręsti tiesioginėmis derybomis." Žinios data: 1950 sausio 19 d.

Naujas laivynas už rublius

(Atkelta iš 1 psl.)

- * 2 minų išmėtymo laivus;
- * 2 minogaudžius;
- * 3 upinius vilkikus;
- * 1 matavimo laivą;
- * 5 dizelines upių baržas kariuomenės transportui;
- * 10 išsilapinimo laivų;
- * 2 tiekimo laivus.

Be to, rusai apsiėmė pastatyti seriją naujoviškų "plaukojančiųjų grąžtų" - laivų, kurie būtų panaudoti naftos ieškojimams Persijos įlankoje. To tipo laivai buvo sovietų sėkmingai išbandyti Kaspijos jūroje. Su jais Irako laivynas padidės iki 42, ir jie taip pat bus ginkluoti.

Dalies mažesniųjų vienetų atgabenimas iš Sovietijos į Basra

- Jis buvo gestapo suimtas. Jūs tikėjote, kad juo būdu atsikratysite. Jūs arba tikėjote, kad jis išdavė pogrindį, arba... man nesvarbu.

- Jūs kalbate niekus. Dar kartą pagalvokite. Jei Zola būtų dirbęs vokiečiams, tai aš būčiau jį veltui išdavęs...

- Taip, jei būtumėte išdavęs karinei vokiečių žvalgybai. Bet jūs sugebėjote jį įkišti į gestapo nagus.

- Jūs fantazuojate. Jeigu jis būtų buvęs išdavikas, tai jį būtų likvidavęs mūsų pogrindis.

- Jūs niekada mūsų negalėjote įtikinti, kad Zola buvo kaltas. Jūs pasirinkote šlykščiausią kelią.

Labrooy iki šiol negalėjo užgnaužti sentimentalumo Denisai. Dabar jis jį nugalėjo. Jis atsisistojo.

- Aš jau užtenkamai jūsų atsiminimų prisiklausiau, Denisa, sako jis. - Man gaila, kad jūs iš tų karštų ir garbingų dienų nesusradote kelio į gyvenimą, kuriam jūs turėtumėte priklausyti. Jūs žinote, kas aš esu. Visą gyvenimą praleidau slaptosioje tarnyboje. Bet niekada neįdaviau savo tėvynės. Čia ir skirtumas tarp manęs ir jūsų... ir jūsų Zolos. Bet aš vis dar jums siūlau kelią atgal. Kaina yra pilnas Salemo organizacijos sąrašas. Jei nenorėsite pasirinkti to kelio, aš pasistengsiu, kad Madame Patenotre neišeitų iš šio viešbučio, neatsakiusi keletą klausimų apie "Madame D".

Denisa išblyško. Vieną akimirką ji atrodė abejojanti. Paskui sako:

- Darykite, kaip patinka, Labrooy. Bet atsiminkite vieną: ne tik jūs mane suradote. Ir aš radau jus. Aš jūsų ieškojau dvylika metų...

(Bus daugiau)

Žvalgybų kova (38)

Britų šnipo atsiminimai

NEPAPRASTAS SUSITIKIMAS PO 12 METŲ

Dvylika metų vėliau, 1956 rudenį, patyręs anglų žvalgybos agentas Viktoras Maynard-Labrooy turėjo keisčiausią savo margo gyvenimo susitikimą.

Tuo metu britų slaptoji tarnyba nujautė, kad Egipto jaunas ir ambicingas pulkininkas Abd el-Nasser planuoja smūgį Suezui kanalui. Jai ruošdamasis, jis perka ginklus ne tik iš sovietų, bet ir iš arabų sukilėlių.

Ginklų spekuliacijoje, kaip patiria britų slaptoji tarnyba, dalyvauja graži prancūzė, yra eilė metų gyvenanti Alžire. Kadangi gresia pavojus britų gyvybiniams interesams, britų slaptajai tarnybai Alžire priskiriamas vienas labiausiai patyrusių senų vilkų, Viktoras Maynard-Labrooy. Jis išskrenda į Alžirą.

Jis gauna tikslų paslaptingosios prancūzės aprašymą. Ji esanti maždaug 35 metų amžiaus, aukšta, liekna, tamsiaplaukė, mėlynomis akimis.

Po ilgų metodiškų tyrinėjimų, Labrooy sužino: moteris gyvena Kasboje, Alžiro čiaabuvių kvartale, ir ten žinoma vardu "Madame D."

"Madame D" greičiausiai yra kilusi iš geros prancūzų šeimos. Jos manieros labai išlavintos. Ji negali visiškai atsakyti prabangos, kurioje, matyt, išaugusi. Tarp ginklų kontrabandos misijų ji vis dingsta iš Kasbos ir keletą dienų išsisiūnė vienam elegantiškiausių šiaur. Afrikos vieš-

bučių. Ten ji įsiregistruoja Jeannine Patenotre vardu.

Spalio 29, gražią rudens dieną, Labrooy patikėtiniam pasiseka užtikti paslaptingosios damos pėdsakus. Ji važiuoja į vieno arabų sukilėlių vado butą ir po kelių valandų - dabar jau nuo galvos iki kojų elegantiška europietė - atvyksta į St. George viešbutį.

Maždaug tą pačią valandą Izraelio daliniai peržengia Egipto sieną. Reikia prileisti, kad tą dieną dėl staigiai besikeičiančių įvykių ji sumažino jai įprastą atsargumą.

Bet ir Labrooy, kuris apsi stojęs tame pačiame St. George viešbutyje, turi skubėti. Jis neturi pakankamų įrodymų, kad "Madame D" yra agentė. Turimi duomenys nepaveiktų prancūzų įstaigų. Labrooy nusprendžia paskubinti įrodymų rinkimą.

Valandai praėjus po jos atvykimo, jis pabeldžia į 202 kambario duris. Nesulaukęs atsakymo, paspaudžia durų rankeną. Kambarys tuščias. Labrooy tuoju pat pasisuka į gyventojos lagaminus.

- Ko čia ieškote? - netikėtai jį užklumpa moters balsas.

Priešais jį stovinti moteris savo liekną kūną tėra apvyniojusi plačiu vonios rankšluosčiu. Jos pečiai nuogi. Jos lygi oda yra įdegusi saule. Tamsūs plau-

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CARPENTERS DISTRICT COUNCIL

CARL J. SCHWARZER, President
GEORGE SHEWRING, Secretary

3615 Chester Ave. EX 1-2828

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Taupymo Bendrovėj, kuri:

- moka 4% metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)
- apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Akimirkinių kronikų

Bronys Raila

Riebios sukaktys, liesos idėjos

Ką čia daugiau besakyti: mes, lietuviai, mėgstame sukaktuves. Valstybinės, šeimos, na, ir žymių žmonių. Ir net organizacijų. Atsisteigę kokia naujųjų atvykėlių iš Lietuvos draugija čia savo skyrių, padalinį ar net "centrą", ir žiūrėk dabar jau iškilmingai švenčia dešimtmečio sukaktuves. Ir dar gerai, kad tik dešimtmečio!

Mėgstame mes ne tik linksmas, bet ir labai liūdnas sukaktuves, pvz., baisiojo birželio mėnesio. Nors jos mūsų dvasios ir nekelia, bet kagi, - kaip neišbraukti iš gyvenimo, kas buvo teigiama ir linksmas, taip kartais sunku išbraukti ir tai, kas buvo liūdna ir tragiška.

Bet šieji, 1960-ji metai tai jau, matyt, bus pačių liūdniausių ir tragiškiausių sukaktuvių minėjimo pokylis. Kad tautiečiai ko gero nepamirštų. Vlikas per savo "Eltos Informacijas" pasirūpino iš anksto praėjusių metų pabaigoje paskatinti liaudį jau dabar pradėti lįdyti ašaroves, idant būtų į kalbėtojams prie triūnų atsakančiai nusiverkti.

Kai jau taip yra, sustokime ir mes ties svarbiais punktais, kuriuos Vlikas siūlo laisvųjų pasaulio lietuvių tautai.

Jis siūlo šaukti viešus susirinkimus ne tik Vasario 16 proga, bet ir baisiojo Birželio pirmiesiems ištrėnimams pasmerkti. O vėliau susirinkimus šaukti, aiškinti ir protestuoti visomis kitų mėnesių datomis, kuriomis 1940 metais įvyko Lietuvos nepriklausomybės žudymas. Taip mes turėtume paminėti skaudžių įvykių dvidešimtmečio sukaktuves.

O dėl Vasario 16 minėjimų du punktu turėtume išsiaišcituoti:

"1. Vasario 16 d. minėjimuose pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę, plačiai iškeliant jų didvyriškus žygius, pasišventimą ir nuopelnus;

"2. Minėjimų kalbose nurodyti laisvės kovų reikšmę tautai išlikti, įprasminti tų kovų dalyvius kaip istorinius didvyrius, pabrėžti tautos ryžtą gyventi laisvai savo nepriklausomoje valstybėje, ką ji tikrai pasiekė, ir pasmerkti sovietų žiaurumus, jų vedamą šaltąjį karą, melą ir pastangas užkariauti visą laisvajį pasaulį!..."

Kaip matome, minėjimų programa iš tikrųjų ne tik svarbi, bet įdomi, originali, kūrybiška. Man tik būtų kiek sunkoka suprasti, kodėl reikėjo apie tai su tokia "ekstra telegrama" pranešti (Elta gi ir yra telegaramų agentūra). Juk Amerikos lietuviai tokią programą jau vykdė kasmet ir nuo seniau, negu dvidešimt metų, kai nebuvo dar nei Vliko, nei jo "siūlymų" taip, o ne kitaip Nepriklausomybės sukaktį minėti.

Ką Vlikas dabar pasiūlė tautiečiams, tai patį jam galėtų pasiūlyti bet kuri Amerikos lietuvių draugija organizacija ar kolonija, kuri jau per 40 metų Nepriklausomybės šventę mini ir, būtent, dabar dažniausia kaip tik

taip, kaip štai netikėtai Vlikas sumanė "pasiūlyti".

Sukaktys svarbios, programos turtingos ilgomis prakalbornis ir nuopelnų įvertinimais, bet pačios tik tokių minėjimų prakalbinės idėjos čia siūlomos gan liesos. Iš tokios organizacijos vadovybės, kuri skelbiasi esanti vyriausia Lietuvos iš laisviniavimo institucija ir visiems lietuviams vadovaujanti, man rodos, būtų pagrindo pageidauti kaito daugiau konstruktyvaus ir originalnesnio.

Įdomiausias buvo Vliko instrukcijų penktasis paragrafas, kuriuo jis "prašo vietinę lietuvių spaudą paskelbti eilę straipsnių, kurie pavaizduotų atšiauriąją Lietuvos tikrovę po 20 metų Sovietų vergijos...". Čia suminimos devynios temų grupės, o pačių temų būtų dešimtys ir šimtai: ekonominis gyvenimas, rusifikacija, deportacijos, bedievybė, okupantų kova prieš lietuvių nacionalizmą, kultūrinė sovietija, bolševikinių organizacijų charakteristika ir tt.

Gerai pažindamas išsivijus lietuvių rašytojo ir žurnalisto darbo ir gyvenimo sąlygas, o taip pat visą mūsų spaudą, aš daugiau negu nustebautoku Vliko "prašymu". Lyg tarsi mes būtume tokie jau dideli ir išpuikę ponai, kad net Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas mus prašo (ir dar gerai, kad prašo, o ne įsako!), gi mes kažin dar ar sutiksime.

Argi bereikėjo mūsų spaudą ir rašytojus taip specialiai prašyti paskelbti tą "eilę straipsnių"?

Juk maždaug visa mūsų spauda, rašytojai ir laikraštiniškai nuolat apie tai rašo. Rašė ir rašo nelaukdam, kol ateis kokios žymios sukaktys. Neturėdami nei per daug laiko, nei lėšų, tik labai retas kuris pragyvendami iš savo profesijos, jie savo ištekliams pasirūpina gauti sovietinius šaltinius, spaudą, knygas, kitas informacijas, ir jau nebesuskaitytum, kiek vien per pastarąjį dešimtmetį tais klausimais buvo straipsnių, studijų, nuolatinių ir pastovių žinių teikimo, nemaža kritinių tyrimų, pastabų ir humoro. Jie tai rašė ir teberašo be prašymų ir instrukcijų. Be abejo, galėtų dar daugiau ir dar geriau rašyti, bet žinodamas jų darbo ir gyvenimo sąlygas, būsiu paskutinis, kuris drįsčiau į juos sviesti akmenį. Jie atliko ir atlieka visada daugiau negu normaliai, ir žymiai daugiau bei pastoriau, negu bet kurie kiti "buržuaziniai nacionalistai" Amerikoje.

Jei jau kalbėti apie prašymus, tai Vlikui reikėtų ne mus prašyti, bet mums derėtų Vliką paprašyti, ką jis privalėtų atlikti nors jau šių tragiškųjų dvidešimtmečio sukaktuvių proga.

Aš jam nesūlysiu dvylikos paragrafų instrukcijų, bet prašysiu įvykdyti pradžia tik du mūsų prašymus:

1. Gerai, kompetingai ir stilingai paruošti vieną stambesnę veikalą apie tautines ir valstybines Lietuvos problemas ryšiumi su sovietine okupacija ir išleisti jį lietuviškai ir angliškai (jei būtų galima, dar prancūziškai, vokiškai ir ispaniškai).

2. Paruošti tokios pat kokybės ir išleisti tomis pat kalbomis veikalą, kur būtų nuodugnai, vaizdžiai ir kiek galima dokumentuotai išnagrinėta lietuvių tautos rezistencija prieš Lietuvos okupacijas ir racionaliai išdėstytos mums patiems ir pasauliui žinoti visos kitos mūsų tautinės rezistencijos problemos.

Tai yra tik du, bet dideli, ir sunkūs, ir nepigūs darbai.

Aišku, jūs tuoj šoksitė su paaiškinimu ir atsikalbinėjimu: - nėra tiek pinigų mokslininkams ir rašytojams samdyti, dar mažiau leidimo išlaidoms padengti... Ir čia mūsų nuomonės griežtai išsiskirs. Be mažiausio atlaidumo tvirtinsiu: - pinigų buvo daug ir dar galėtų būti beveik užtenkamai, bet šimtus tūkstančių dolerių jūs jau parazištiškai, beprasmiškai ir neracionaliai sučiulpėte per tą 15 metų "valdžios aparatams" išlaikyti, nieko naudingo nedavusiomis konferencijoms, kelionėms, visokioms "valdyboms" finansuoti. Jei ketvirtis sueikvotų lėšų turėjo pateisinamo pagrindo, tai kiti trys ketvirčiai buvo bergėdžiai ir žemažiūriškai išsivaistyti.

Dabar tų lėšų susirenka vis mažiau, ir "gerieji dėdės" nyks-

ta, iš dalies politikos vėjams kintant, iš dalies gi, kad niekas ir nenori finansuoti bergėdžio ar netikusio "darbo". Altas ir dabar dar skiria po 15,000 dolerių kasmet Vlikui, o anksčiau skirdavo daugiau. Iš tų sumų galima pakviesti du ar tris kompetingus asmenis, kurie galėtų paskirti visą laiką minėtiems veikalams paruošti.

Tad ką jūs darėte per tiek metų ir ką šiais metais darysite, vis dar turėdami šiek tiek lėšų, kai dabar tik siūlote ir prašote rašyti tuos, kurie visą laiką ir be prašymų rašė, ir net leido, neturėdami tam tikslui jokių fondų, o tik atiduodami visą savo laiką ir savo užpraktuosius uždarbius?

Ką jūs šiais metais manote daryti, tai jau pasakytė per Eltą minėtoje instrukcijoje: "Apie visa, kas numatyta ruošti, ar kas buvo suruošta, tiesiogiai pranešti "Eltos Informacijoms" Reutlingene" (!)...

Ir, žinoma, tada jau jūs pranešitė: štai Vlikas pasiūlė ruošti minėjimus ir paprašė parašyti "eilę straipsnių". Ir buvo tiek daug atlikta Vliko rūpesčių, ir todėl jis daug nusipelnė Lietuvos išlaisvinimui, ir todėl gaučiau paremkitė aukomis jo didelius darbus...

Koks tas darbas, kas jį be pasiūlymų ir prašymų atlikdavo ir atlieka, tai visi kasdien matome ir be "Eltos Informacijų". Bet ko visai neradame instrukcijose, tai pranešimo, ką su savo turimais fondais ir iš šono gaunamomis Alto pajamomis Vlikas šiais istoriniais metais padarys tikrai pozityvaus ir naudingo. Suprantama, tautos laisvinimo ir tautinės rezistencijos sustiprinimo reikalams.

VARDAI IR DARBAI

JUOZAS ŽILVINAS

S. Žilytė-Bugailišienė: Mažoji sportininkė (gipsas)

Darbai. — Vienybės korespondentas Chicagoje, anądien rašydamas apie "Dirvos užmokestį Railai", trumpam buvo nugazdinęs. Eilėje paskutinių numerių pasigedus Br. Railos kronikų, atrodė, kad vieną kartą vienybietis Asso. Editor bus, turbūt, pataikęs į pėdas. Bet popietiniu paštu atėjusi nauja Dirva atskleidė naujas Railos kronikas. Ir, kaip tyčia, lyg atsakymui į tikriausiai dar neskaitytą Vienybės išvedžiojamą apie atlyginimus lietuviškos spaudos bendradarbiams. Ir vėl Vienybės korespondentas bus prašoves pro šikšnelę...

Man šių dviejų lietuviškos spaudos bendradarbių draugiški pašnekėsiai apie atlyginimus laikraštiniams iškėlė mintį, kuria noriu pasidalinti su Dirvos skaitytojais. Visų pirma turiu pareikšti, kad aš pats, dėl ypatingų aplinkybių tuo tarpu būdamas tik labai retas Dirvos bendradarbis, visiškai nepretenduoju į jokių eventualius honorarus. Mintį keliu tik todėl, kad noriu, kaip ir daugelis skaitytojų, matyti visais atžvilgiais tvirtą ir įdomų laikraštį, koku Dirva žingsnis po žingsnio vystosi.

Bronys Raila savo kronikose teisingai pažymėjo, kad šiandien rašo ir dirba lietuviškai spaudai "vien dėl šokių ar kitokių idėjų, kiti dėl tūlo politinio ar kultūrinio "išrovavimo", tretį gal iš beviltiškai nepagydomos grafomanijos. Bet ne dėl honoraro, ne dėl atlyginimo, ne dėl to!"

Bet, kaip sakoma, sviestu košės nepagadinsi. Tai ar nebūtų vis dėlto pagėmintina ir honorarais, nors ir nedideliais, padidinti Dirvos bendradarbių skaičių, tuo būdu bent dalinai atsilyginant už laikraščiai pašvestas valandas. Sakysim, mūsų novelės meistrų Mariaus Katiliškio ar Jurgio Jankaus atkarpa visų skaitytojų būtų mielai priimta, ir redakcijai nereikėtų verstis visokiais Ramtutukais. Pulgis Andriušis ar Antanas Gustaitis neabejotinai kiekvieno skaitytojo laukiamas. Dirva pašonėje turi dail. Vytautą Raulinaitį, kurio šmaikščią ranką vykusioms karikatūroms šių žodžių autorius labai gerai atsimena iš tų laikų, kai abu drauge "lipdė" sienlaikraštį.

Suminėčiau tik kelias pavardes, tačiau redaktorai neabejotinai geriau žino, kokių daugiau bendradarbių Dirvos skaitytojai pageidautų matyti laikraščio puslapiuose. Tobulybei juk nėra ribos.

Dirva jau sėkmingai įgyvendino daugeliui neįtikimus sumanymus, kodėl dar negalėtų pagėminti vieną: krauti bendradarbiams krauti aukų būdu, skelbiant aukotojų laikraštyje ir nuolat apie krauti primenant. Kiti laikraščiai laukia aukų popieriaus fondui, Dirva tegu paskelbia bendradarbiams atlyginti fondą, kas tikrai įgalins redakciją pritraukti naujų vertingų bendradarbių, o ir popieriaus išlaidoms ar už paslaugą, kaip Bronys sako.

Jei nebūčiau šioks toks bendradarbis, tai savo mintį čia pat pradėčiau vykdyti, jungdamas prie šių žodžių savo čekutį. Dabar, žinote, lyg ir nepatogu — palieku šią garbę gausiems Dirvos skaitytojams, gi aš pats stengiuosi bent dažniau su Vardais ir darbais pasirodyti, kol dar redaktorius duoda vietos. Taigi, "how about that?", anot tos amerikietiškos dainos: kas pradės Dirvos bendradarbių krauti?

Vardai. — R. Antinio skulptūra "Eglė žalčių karalienė", N. Gaigalaitės "Jūratė ir Kastytis", S. Žilytės ir kitų Lietuvos skulptorių kūriniai šį pavasarį pakeis Palangos kurorto parkuose ir aikštėse esančias meninės vertės neturinčias skulptūras. Taip nutarė Lietuvoje architektų sąjungos sušauktas suvažiavimas, kuriame buvo svarstyta Palangos kurorto vystymo ir tvarkymo klausimai.

Aleksandras Ružancovas, Lietuvių Bibliografinės Tarnybos vedėjas, išėjo į pensiją ir, kaip rašo šių eilučių autoriui, prižiūri anūkus ir... laukia "sčenslyvos smerties". Tai tik humorui, nes A. Ružancovas ir toliau nenuilstamai darbuojasi, didindamas liet. bibliografijos kartoteką, kuri jau užima, kaip jis rašo, penkiolika cigarmių dėžučių...

VYT. RUDOKAS

PASVEIKINIMAS

O jūra, pamote rūsti!
Nors daug kastyčių paviliojai,
Tavy ir meilė, ir pavojai,
Ir gintarai nesurasti.

Putotos bangos ištisai
Į krantą puola ir sugūra! -
Sveika, gražuole mano jūra,
Vis tiek tu žmogui priklausai!

UNDINĖS

Rymo pušys lyg įdegušios merginos
Ir žaliom skarelėm jūrai moja.
Žėri žvaigždutės sidabrinės... O undinės
Ant bangų putoto žirgo joja...

Jeigu jos užklumpa lengvą luotą,
Nuvilioja marių karalijon. -
Tik drąsuoliam jūros lobius atiduoda,
Tik narsuolių jos pamilti bijo...

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JACK KLUM REALTY CO

259 East 156 Street IV 1-2901

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

AMALGAMATED ASS'N. OF
ST. & E. RY.

HARRY LANG - Secretary
74o SUPERIOR AVENUE, W.

Buvo momentų, kada po konferencijos ir pietų, visų nuotaikos būdavo geros, bet neilgam... Vaizdas iš vienos Vliko konferencijos su min. S. Lozoraičiu, iš kairės: V. Žilinskas, Makauskis, S. Kairys, T. Šidiškis, S. Lozoraitis, P. Karvelis ir J. Norkaitis.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Balys
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Dabar esam pajėgiausioj padėty

Beveik jau visiems, paskutiniojo karo pabėgėliams, normalia tvarka atvykusiems į JAV, suėjo dešimtmetis. Per tą laiką spėjom nusikratyti stovyklinių dulkių ir nelabai patrauklių įpročių. Susiradome pakeningam darbui, kai kurie net labai gerus. Pramokome šio krašto kalbos, lietuviškai taip pat dar neužmiršom. Vieni daugiau, kiti mažiau praturtėjom. Turim ir namų, ir automobilių, ir kitokių patogumų. Ir jei ligų ar kitų nelaimių nebuvom spaudžiami, dažnas jau turim ir atliekamą centą. Jį bandom tai šen tai ten įsukti, kad jis neštų didesnę procentą.

Visi tie daviniai sako, kad dabar esame pačioje pajėgiausioje padėtyje. Nei amžiaus našta daugumos dar prie žemės nespaudžia, nei nedatekliai mūsų iš normalaus kelio neišmeta. O mūsų jaunieji, kurie jau varsto šio krašto aukštųjų mokyklų duris arba jas jau palikę, taip pat didėle talka ir jėga į mūsų darbus pradeda rikiuotis. Vieni lėčiau, kiti ateina energingai ir patraukliai. Kai kur matyti ir nosis riečiančių. Bet gyvenimas tikrai aplaužys, visi mandrumai išsilygins, ir turėsime daug gerų darbininkų.

Būdami tokioj pajėgioj padėty, turime teisės iš savęs ir kitų reikalauti, kad visi mūsų tautiniai darbai taip pat stipriau pajudėtų. Deja, tuo kol kas dar negalim pasigirti. Net yra priešingų balsų, kad mes pažengiami ir atgal. Esą, mūsų entuziazmas, kurį atsivežėm iš vargingesnio gyvenimo sąlygų, baigia nykti. Esą, mes pasidarėm šykštūs, mes užmirštam ir būtiniausius reikalus paremti. Esą, mes bėgam iš lietuviškojo gyvenimo ir paklystam šio didelio krašto keliuose ir šunkeliuose.

Jei tų kaltinimų dalis daugiau ar mažiau gali būti teisinga, tai jau ne daugumai. Tas suminėtas nuodėmes papildomai toks elementas, kuris tas nuodėmes pildė savam krašte gyvendamas, vėliau per stovyklas eidamas. Jis ir čia toliau pačiomis ligomis serga. Dauguma tebėra visokiems lietuviškiems reikalams jautri. Tiesa, gal ji geriau, negu bet kada anksčiau, pradeda atskirti, kur yra tikras reikalas ir kur yra tik veikimas dėl veikimo. Tikrą reikalą atskyrę, jie nepagalvi nei cento nei dolerio. Rimtą darbą nevengia ir rimta auka paremti. Toli neieškodami pavyzdžių, mes galime prisiminti ir pačios Dirvos išaugimą. Kai skaitytojai pamatė, kad planai rimti ir įgyvendinami, atėjo su tokia parama, kokios prašėme. O štai prieš pusantro mėnesio, kada atėjo prašymas iš Vasario 16 Gimnazijos, kad dideli nedatekliai juos spaudžia, tuoj atsirado ir auką duoti skatinančių ir paramą nešančių. Neabejotina, susidarė graži suma, kuri, mūsų pačių džiaugsmui, tuos nedateklus pašalino ir normaliai dirbti įgalino.

Mūsų žmogus, esąs dabartinėje padėtyje, kurią mes čia pavadinom pačia pajėgiausia, nėra linkęs pinigų mėtyti vėjiniams darbams. Bet jei kas pajėgia suplanuoti tokius darbus, kurie realūs, reikalingi ir net būtini, rėmėjų netrūksta. Tik, žinoma, reikia atitinkamai išaiškinti, įtikinti ir paramą paimti. Bet tai jokia naujiena. Taip buvo anksčiau, taip ir dabar yra. Tik gal, laikams keičiantis, keičiasi ir metodai. O jei kas tai nenori suprasti, tas turi ir kartesnę patirtį susidaryti. Bet šiuo atveju ne kitus reikia kaltinti, bet patiems apsidairyti ir geresnių kelių paieškoti.

Būtų tikrai didelė nuodėmė, jei dabar, būdami pačioj pajėgiausioj padėty, mes mažiau gerų ir būtinų darbų nudirbtume. Bet ta nuodėmė pirmiausia kristų ant tų, kurie mūsų tautinio darbo priekyje stovi. Ir tik vėliau ji paliestų tuos, kurie tuos darbus remia savo talka ir savo materialiniais ištekliais. Taigi, pats laikas pagalvoti ir pats laikas rimtus darbus planuoti.

B. G.

DAR APIE KANDIDATUS

Norėdamas savo straipsnį apie kandidatus-Rockefellerį ir Nixoną sutrumpinti, apšneku tai, ką K. Varnelis Dirvos Nr. 3-me iškelia. Tik bereikalo jis sako, būk aš rodęs džiaugsmo, kad jau Rockefeller nekandidatuoja. Jis pabrėžia, kad Rockefeller' atsakyme palikta "daug atvirų durų" ir kad po pusmečio Nixonui gali pasidaryti nepalanki padėtis.

Mano tikslas buvo pasakyti, kaip pirmą kartą šio krašto istorijoje viceprezidentas, savo veiklumu ir susidėjusiomis sąlygomis, atsirado dabartinėje padėtyje. Rockefeller padėjęs didžiausias pagangas įsitikino, kad respublikonų partijos veikėjai nepažada jo kandidatūros remti.

Gubernatorius Rockefeller yra perdidelis žmogus nesilaikyti savo žodžio. Tai ką Varnelis savo laiške sako apie "daug atvirų durų", yra tik spėjolimai. Žinoma, galima laukti, kad bus bandymų Nixoną ir inkriminuoti, kaip buvo padaryta 1952 metais įtariant jį gavus ir užslėpus kokius tai rinkimų vaju pinigūs.

Rockefeller buvo pasirengęs laimėti šaudant visomis kanuolėmis. New York'e buvo nusamdyti namai štabams ir samdytiems tarnautojams vaju vesti. Bet jo kelionė strateginėse respublikonų vietovėse įtikino, kad pastangos bus bergždžios.

Kad prieš Nixoną opozicija yra nemaža, ir kad dar gali augti, visi sutikime, Rockefelleriui pasitraukus, pradėta prieš Nixoną

- Mano sieloj šandie šventė, - prabilo generalinis konsulas Jonas Budrys į susirinkusius new-yorkiečius, pagerbti jį 70 metų amžiaus sukakties proga. Iškilmės vyko sausio 16 dieną, Carnegie Endowment salėse, New York'e. Pagrindinę kalbą pasakė V. Sidzikauskas.

Gražų žodį tarė Mažosios Lietuvos atstovas M. Brakas, pabrėždamas J. Budrio žygio istorinę reikšmę. Žygio, kuriuo jis išvadavo ir gražino Lietuvos kamienui lietuvišką žemę, lietuviš-

kelti seni, nudėvėti priekaištai, kurie tačiaus nesilaiko kaip vanduo rėtyje. Štai jie:

Neužgyjama žaizda, kad 1950 metais jis kandidatauo į senatą ir laimėjo prieš komunistų kandidatę Helen Douglas iš Kalifornijos. Nixon kaltinamas apšaukiant ją komuniste, nors pačių demokratų tarpe, kurie ją pastatė, išėjo viršun ir pasitvirtino. Nixon pasidarė neįtikinamas senate, kada su sen. Mundt pravėdė Mundt-Nixon bilij, padariusį komunistų partiją nelegalia. O kada, kaip senato komisijos narys, sugavo Alger Hiss užsiginant, kad jis neperdavęs slapty valstybės dokumentų Sovietų agentams, dar labiau juos įskaudino.

Tikrai, kaip K. Varnelis sako atitinkamos jėgos kursto ir tų kurstytojų nestigs Nixoną smerkti. Jos visos yra iš raudonųjų tarpo.

K.S. Karpus,
Cleveland

PAGEIDAUJU

Dirvoje, laiškų skyriuje, skaitytojų reikiama įvairios nuomonės. Daugelis jų logiškos ir svarios, bet pasitaiko ir neapgalvotų. Pav., Dr. Tercijonas savo laiške pageidauja:

1. Panaikinti karo istorijų-šnipų skyrių.
2. Reiškia nepasitenkinimą dėl V. K. Jonyno nuotraukos ir sielosi, kodėl jis su barzda. Rekomenduoja pigių skutimosi peiliukų.
3. Prašo kelti laikraštyje parapijų kunigų bei mokyklų neigiamus lietuvių darbus.

Aš pageidauju, kad karo istorijų skyrių nepanaikintumėt. Tai įdomus, daugelio mėgiamas skyrius. Kai kurie gal ir Dirvą tik dėl to skyrėms prenumeruoja. Dėl užkabiniimo dėl V. K. Jonyno barzdos, sakyčiau, labai nerimtas užpuolimas. Tokių net ir spausdinti nereikėtų.

Aš, ir daugelis kitų, esame labai patenkinti, kad panašios replikos, kaip su kun. Vilkutaičiu, jau užsibaigė. Bet kokios polemikos vengimas laikraštį turtina. Jį padaro daug bešališkesnį ir visiems skaitytojams priimtinesnį.

A. Jonaitis,
Cleveland

NE LAIKRAŠČIO PIGUMAS, BET TURINYS NUSTATO JO VERTĘ

Skaityu "Drauge" pasigirimus, kad jis esąs pigiausias laikraštis. Tai menkas pasigirimas. Mes žinome ir daugiau pigių prekių, bet jų kokybė nė kiek nesidžiaugiamė. Sakysim, latvių leidžiamas laikraštis "Laiks" išeina du kartus per savaitę, dažnai tik po 6 psl., bet kaštuoja metams \$16.00. Ir latviai jį skaito, nes tikrai geras laikraštis, galįs prilygti dabartinei "Dirvai", tik neturįs tiek latviško gyvenimo vaizdų, kiek turi "Dirva". Įsitikinau, kad man joks malonumas už pigią kainą gauti labai daug grafomanijos.

Jonas Andriušaitis,
Chicago

JAUNIMAS LABAI ĮDOMAUSI NUOTRAUKOMIS

Pastebėjau, kad jaunimas labai įdomausi nuotraukomis. Ir pačią Dirvą jų pirmiausia ieško. Taigi įsū dedamos nuotraukos iš lietuviškojo gyvenimo pilnai tikslių atsiekia.

R. Nemickas,
East Chicago

Tikėjau Klaipėdos žygio laimėjimu, tikiu ir Lietuvos laisve

Generalinio konsulo J. Budrio sukakties minėjimas

kus gyventojus, 500 metų svetimųjų valdymas.

Rengimo komiteto vardu pirm. J. Štepetys ir V. Alksnis įteikė dail. P. Osmolskio pieštą adresą su parašais. Jurgėla ir Kumpinkas apdovanojo Amerikos Lietuvių Legiono garbės ženklu. Simbolines dovanas įteikė konsulai Anicetas Simutis ir Vytautas Stašinskas, Karlo redaktorius Z. Raudinaitis, Prekybos Rūmų vardu J. Valaitis, Rūtos ansamblio vardu Radio valandos direktorius Jokubas Stukas ir kiti.

Žodžiu sveikino estų konsulas New York'e, LLK-to vardu V. Sidzikauskas, LNT pirm. V. Rastenis, VLIKO pirm. dr. A. Trimakas, PLB-ės J. Štepetys, BALFo adv. V. Abraitis, Lietuvos Nepriskausomybės akto signataras prof. S. Kairys, garbės konsulas iš Bostono Shalna, Klaipėdos sukilėlių vardu P. Vainauskas, ALTS-gos Apyg. pirm. S. Gudas, New York'o Bendruomenės D. Penikas, Liet. Moterų Atstovybės vardu L. Bje-liukienė, inž. Mačiūnas, Korp. Neo-Lithuania vardu A. Diržys, gydytojų korp. Fraternitas Lithuania Dr. Ingelevičius, New York'o gyd. d-jos vardu Dr. V.

Čekas, LAS -L. Virbickas, Moterų Vienybės H. Kulber, Akad. skaučij B. Ulėnaitė, Sporto Apygardos - A. Vakselis, P. Klinga, inž. Dilis ir daug kitų. Kun. L. Jankus ta pačia proga pareiškė jubiliatui padėką už vadovavimą New York'o BALFo vaju, kurio metu šiemet surinkta 7,000 dolerių.

Konsulas A. Simutis paskaitė raštu gautus sveikinimus beveik iš visų pasaulio kraštų Diplomatinės Tarnybos atstovų, jų tarpe Diplomatinės šefo St. Lozoraičio, Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajecko, B.K. Balučio, Dr. Grauzinio, Dr. Bačkio, Meierio, Dr. Daužvardžio ir kt.

- Tokio džiaugsmo, kaip šiandien, kada lietuvių visuomenė taip gausiai atsilankė mane pasveikinti, peržvelgti tą ilgą per 70 gyvenimo metų nueitą kelią ir atliktus darbus, nejutau per visą gyvenimą. Tai džiaugsmas, kurio neįmanoma žodžiais išreikšti, - kalbėjo J. Budrys, dėkodamas visiems už atsilankymą ir reikšdamas ypatingą padėką prof. S. Kairiui, amžiumi seniausiam tų iškilniųjų dalyvių.

- Kaip tvirtai tikėjau Klaipė-

dos krašto žygio laimėjimu, taip šiandieną tikiu, kad Lietuva vėl bus laisva, - baigė savo trumpą padėkos žodį jubiliatas J. Budrys, palydimas audringų ovacijų.

Meninėj dalyje J. Tysliava šaukdamas skaitė eilėraščių ir ištraukas iš Donelaičio kūrybos, o V. Leskaitienės iniciatyva Aušra Vedeckaitė padainavo keletą dainų. Akompanavo muz. A. Mrozinkas.

Po to buvo vaišės, kurias puikiai paruošė New York'o lietuvių moterų organizacijų atstovės, vadovaujant dr. M. Kregždienėi. Jai nuširdžiai talkino Moterų Vienybės pirm. H. Kulber, G. Žilionienė, Klimienė, Grigienė, Audėnienė, Oniūnienė, Ošlapienė, Sirusienė, Lūšienė, Dumbrienė, Šileikienė, Vizienė, Vaitaitienė, Petras ir k.

Jubilato pagerbti buvo susirinkę apie tris šimtus žmonių, ne tik iš New York'o, bet ir kitų valstijų. P. Jurgėla iš Washingtono šiais iškilėmis užrašavo, o dr. V. Paprockas įsuko į spalvotą filmą.

Poniui Reginald Budrienei tautiniai draubūžiai lietuviškos prėsė orchideja.

E.Č.

J. BUDRYS VEIKLOS IR AKCIJOS ŽMOGUS

Iš Vaclovo Sidzikausko kalbos minint J. Budrio 70 m. sukaktį

Kai pagerbiamas asmuo, pasižymėjęs savo darbais tautai, valstybei ar žmonijai, peršasi noras aptarti individo vaidmenį istoriniams įvykiams ir atsakyti į klausimą, kuris yra keliamas nuo pat žmonijos lopšio, būtent: ar asmuo yra įvykių, taigi ir istorijos kūrėjas, ar priešingai - asmenį iškelia medžiaginių sąlygų subrandinti įvykiai, kuriuos mes vadiname reikšmingais tautos ar žmonijos gyvenime, netgi istoriniams.

Peržvelgus Jono Budrio per 70 metų nueitą gyvenimo kelią, jo veiklą ir tos veiklos padarinius, ypač pačius svarbiausius, mes turime priimti pirmąjį individo vaidmens istoriniams įvykiams aptarimą ir pripažinti, kad mūsų šiandien pagerbiamas sukaktuvinis kūrėjas įvykių, kurie mūsų tautos mastu matuojant, buvo tikrai istorinės reikšmės.

Jonas Budrys buvo ir yra veiklos, akcijos žmogus, nors jam nesvetimi buvo ir yra kūrybiniai polėkiai į grožinės literatūros dausus, dažnai gardaus humoro nudažyti. Daugumas jų išvydo dienos šviesą Jono Klajūno pseudonimu. Tą kūrybingumo kibirkštį yra paveldėjęs jo sūnus Algis, kuris šiandien iriasi plačiuose šio krašto grožinio žodžio vandenyse.

Iš Jono Budrio veiksmų ypač prasikiša vienas, kuris savo laiku sukūrė ne tik visą Lietuvą, bet ir visą anų laikų politinį pasaulį, o ypač Paryžių, Berlyną ir Ženevą - Tautų Sąjungos būstinę. Tas veiksmas nukelia mus į pirmuosius atstatytos Lietuvos valstybės nepriklausomybės metus, kai lietuvių tauta ginklu ir diplomatinėmis priemonėmis kovojo dėl savo žemių, dėl savo sienų.

Teritoriniai ginčai su mūsų šiaurės kaimynu - Latvija buvo baigti arbitražu. Ginčas su pietryčių kaimynu dėl istorinės Lietuvos sostinės Vilniaus, dėl Lydos, ir Gardino, Seinų ir Puns-ko, iš karšto karo būklės buvo perėjęs į šaltojo karo būklę. Jis kvaršino didžiųjų valstybių politikų ir tarptautinių institucijų vadovų galvas.

Niūrijoje tų laikų Lietuvos padangėje viltinga prošvaitė sužibo vakaruose, kai Versalio sutartis atskyrė iš Vokietijos į šiaurę nuo Nemuno Mažosios ar Prūsų Lietuvos dalį su Klaipėdos uostu, ir kai Paryžiaus Tautos konferencija savo atsakyme Vokietijos vyriausybei tą atskyrimą grindė tuo, kad tos srities gyventojų daugumas visuomet yra buvę lietuvių, kad Klaipėdos uostas yra vienintėlis Lietuvos išostas į jūrą.

Tų žemių atidavimas Lietuvai buvo atidėtas, kol bus nustatytas Lietuvos statusas. Taigi kada

atrodė, kad netrukus tai virstų realybe, ką mes, anuomet jaunesnieji, jau 1918 m. pradžioje, ir tai toli nuo Lietuvos, kėlėme kaip būtinus atstatomos Lietuvos postulatus. Čia turiau galvoje Lietuvos Valstybės Tarybos atstovo Česlovo Landsbergio lankymą Maskvoje. Jam pagerbti, su ruoštu Prahos restorane vaišių proga, mes, Maskvos lietuvių studentų atstovai, kėlėme taurę už "Nemumą iki jūrų".

Ir štai, toji tiek vilčių sužadinus prošvaitė, tarptautinių intrigų poveikyje, 1922 m. pabaigoje pradėjo blėsti ir grėsti visiems laikams užgesti Lietuvai. Momentas buvo kritiškas, nes kaip tik 1922 m. gruodžio 20 d. didžiosios Alijantų valstybės buvo pripažinusios Lietuvos valstybę de jure, tuo būdu Lietuvos nustatydamos tarptautinį statusą - sąlygą ir prielaidą Klaipėdos klausimui išspręsti.

Lietuva gyveno pavojų antrą kartą savo istorijos būvyje po laimėto karo pralaimėti taiką.

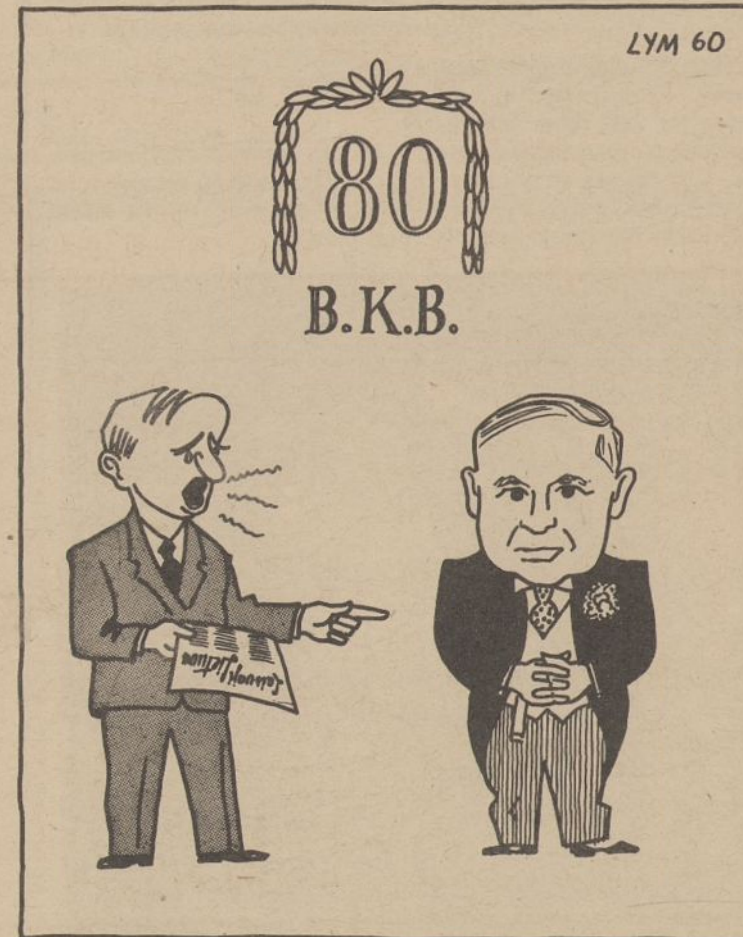
Ir toje pačioje geografinėje vietoje. Kaip žinoma, pirmą kartą, laimėjęs Žalgirio mūšį, pralaimėjo taiką Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas, Melno taikos sutartimi priverstas palikti kryžiuočiams Mažąją Lietuvą su Klaipėda.

Buvo gautos žinios, kad lenkai susitarė su Klaipėdos krašto pramoninkais ir pirkliams vokiečiais paversti Klaipėdos kraštą Freistatu. Ir kad lenkų ir vokiečių užmačias remia tuomet visagalingi Prancūzija, Ambasadorių Konferencijos sprendimas galėjo bet kurią dieną įvykti. Taigi periculum in mora - pavojus nudelsime.

Reikėjo skubiai ryžtis ir veikti. Ir štai tuo opiu momentu į Klaipėdos klausimo sprendimą įsijungia Jonas Budrys.

1921 m., po visos virtinės kariotinių, bet apsišarvavęs didėle patirtimi ir iš prigimties didėle ryžto ir kietos valios, Jonas Budrys sugrįžta į Lietuvą. Čia (Nukelta į 5 psl.)

"LAISVOJI LIETUVA" TAIP PAT PAMINĖJO MIN. B. K. BALUČIO SUKAKTĮ ATSPAUSDINDAMA RAŠINĮ "A. VOLDEMARAS IR B. K. BALUTIS"...

"B. K. Balučio atsiminimuose kiek neskaniai atsiduoda ir paties fizinio asmens - Voldemaro pavaizdavimas. Kam gi to viso reikėjo? Argi kaltas žmogus, jei jis yra agiu mažesnis už p. B.K. Balutį? Ar kad jis turi didesnę galvą ir plačią krūtinę? Arba kad jis eina skersas, ne taip kaip p. B.K. Balutis? Taip, visi, pasirodo, turime silpnųjų, turi jų ir p. B.K. Balutis." (Laisvoji Lietuva Nr. 25).

PRO JO RANKAS PRAĖJO MILIJONAS SVARŲ SIUNTINIŲ...

Vlodo Kulpavičiaus darbo dešimtmetis BALFe

Kada Vladas Kulpavičius 1950 m. sausio 16 d. buvo pakviestas dirbti Balfo Centre, neklausė jo tada amžiaus, pilietybės, išsimokslinimo, tik liepė pakilti 100 svarų rūbų dėžę: aukštyn, žemyn ir pan. Pakilnojo ir tebekilnojo iki šiandien. Jau visą milijoną svarų kilnojo kelis kartus: iškraudamas iš sunkvežimio, sudėdamas į Balfo sandėli, kilnojo atrinkdamas rūbus, juos pakraudamas, presuodamas, pakraudamas į suvežimą išvežant į uostą. Iš ten Balfo rūbai išplaukia į Vokietiją Balfo Selpiamiams lietuviams Europoje aprenkti. Pasiflė jam prieš dešimt metų 150 dolerių į mėnesį, ne ką daugiau ir dabar teatlygina, o darbelio yra po 12 val. kasdien, neišskiriant ir šeštadienių.

Ką Vladas Kulpavičius dirba Balfe? Viska. Pats atsakomiausias darbas bene buv Balfo piniginės apyskaitos sudarymas, knygų vedimas, mėnesinio ir me-

tinio balanso uždarymas. Per metus Balfe išrašoma arti 3,000 kvitų. Reikia juos visus tikrinti, sekti, suvestines padaryt.

Toliau, gana didelis darbas yra Balfo vaistus perpakuoti, išsiuntinėti. Paskutiniu laiku didesni kiekiai (urminiai) persiunčiami į Muncheną, iš kur siuntinėjami mažais siuntinukais į Anapus. Mat taip daug pigiau išeina. Tokių didelių vaistų siuntų per metus būna iki 75. Taip siunčiama įvairūs vitaminai, streptomocinas, prednisone, reserpinas ir kt. Per šimtą mažų vaistų siuntinukų į metus buvo individualiai Balfo Centre supakuoti ir tiesiai iš New Yorko siųsti į Anapus. Visas šis pakavimo, adresavimo darbas eina per sąžiningas Vl. Kulpavičiaus rankas.

Jubilatas jau dešimti metai prižiūri Balfo namus, kuriuose yra Balfo sandėliai ir pati įstaiga (105 Grand St., Brooklyn, N.Y.). Namai seni, pirkti prieš 15 metų,

o statyti galbūt praeitam šimtmečiu. Nuplat kas nors griuva, genda. Mažesnius pataisymus atlieka pats Vl. Kulpavičius, didesniems - šaukia, suranda atitinkamus meistrus.

Vl. Kulpavičius tvarko ir prižiūri visą siunčiamą korespondenciją. Per metus išsiunčiama per 20,000 įvairių raštų. Seniau kas rytą vykdavo į pašta ir korespondenciją parnešdavo. Taip pat mimiografuoja, multiplikuoja įvairius standartinius Balfo raštus, aplinkraščius.

Jubilatas nepamainomas Balfe ir vienos Balfo skyriaus veikloje: padeda vėjus vesti, nes pažįsta žmones ir žino mintiniai tuos, kurie bendrajai lietuvių šalpai yra jautrūs ir dosnūs. Šiuo metu yra 100-jo Balfo skyriaus išdėninkas.

Vargas su tais Balfo rūbais. Kaip juos neatrinks, kaip nesusipakuosi, gavėjai - šelpiamieji vis niurna, nepatenkinti, o vistiek visi prašo, gaudžius laiškus į Balfo rašo.

Kartais net spaudoje skundžiasi, kad Balfas duoda tik skarmalus, o apsisukę, žiūrėk, vėl Balfan kreipiasi rašydami, kad "Jūsų dovanas vertinam kaip auksą".

Vl. Kulpavičius dažniausiai dirba vienas, o kartais savanorių ar pigiai apmokamų talkininkų pasikvietęs kiekvieną rūbelį pa-

tikrina, pakuoja, presuoja. O būtu didelis jam palengvinimas, jei Balfo skyriai ir paskiri geradariai nesiųstų į Balfą nenaudingų dalykų. Ypač sunku, kai reikia patiems iš Centro vykti į stotį pasiimti siuntą. Balfo Centre nėra nei sunkvežimio, nei automobilio. Nėra net kiuno, su kuriuo galėtumei nuvykti ir parvežti.

Balfo Centre dirbti dešimt metų, tai reiškia: turėti kantrybės pilną maišą. Yra įvairių įvairiausių sunkumų ir priekaištų iš tų, kurie aukoja ir iš tų, kurie aukas skirsto. O daug ir iš tų, kurie aukas gauna. Vl. Kulpavičius per dešimtmetį kantriai visa tai pakėlė dėl to, kad vakarais, prie menkūčio žiburėlio savo ir visų vargelių išdrožinėja į Smūtkelius, Madonas Sopolingas, Vytį. Jų bus padaręs ne vieną dešimtį, jomis papuošia daugelį parodų, salionų seklyčių. Į tuos drožinius jubilatas sudeda savo maldą už vargstančią, kankinamą Lietuvą ir savo rūpestį Lietuvos rytojui.

Tylus, pasiaukojimo pilnas dešimties metų darbas kenčiančiai Lietuvai, išblaškytiems -iškankintiems jos vaikams padėti, vertas daug geresnio paminėjimo, negu šiuo raštu galima tai atlikti. Jo darbus prisimins ateities laisva Tėvynė ir atgal sugrįžę jos vaikai.

K. L. J.

Konkursinė nuotrauka Nr. 26

Jaunieji žiūrovai...

J. Budrys akcijos žmogus

(Atkelta iš 4 psl.)

jam pavedamas svarbus kovos su Lietuva nedraugingų valstybių agentų pinklėmis baras.

1922 metų pabaigoje Budrys lankosi prancūzų kariuomenės okupuotame Klaipėdos krašte, nuodugnai susipažįsta su to krašto gyventojų daugumos nuotakomis. Jis ten randa, kad krašto gyventojų absoliuti dauguma jaučia ir supranta grėsiantį pavojų, yra pasiryžusi lemiamam žygiui, yra numaciusi sudaryti Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetą. Tik laukia visos tautos pritarimo ir paramos, o labiausiai vado, kuris vestų juos į žygį.

Šios dienos solenizantas Jonas Budrys buvo pašauktas to žygio vadu. Susiorientavęs padėtyje, jis priėjo išvadą, kad tik kardas gali perkirsti svetimų interesų ir intrigu suiragintą Gordijaus mazgą - Klaipėdos klausimu vadinamą.

Tą žygį Jonas Budrys, kitų talkinamas, sėkmingai atliko. Lietuva plačiu ruožu grįžo prie savos Baltijos, Klaipėda virto Lietuvos langu į Vakarus. Su Klaipėda ir visa Lietuva apčiuopiamai pasiviro į Vakarus. Aš turiu pagrindo teigti, kad jei ne Jonas Budrys, jo drasa, sumanumas ir ryžtas, tos Lietuvai gyvybinės svarbos žygis kažin ar iš viso būtų įvykęs. Ir istorija, greičiausia būtų pasakusi į Lietuvai priešišką kryptį. Todėl tas Jono Budrio žygis paliks auksu raidėmis atžymėtas.

Vėliau mes matome Joną Budrį atsakingose Vyriausybės Igaliotinio, o po Klaipėdos Konvencijos pasirašymo ir ratifikavimo - Pirmojo Klaipėdos Krašto Gubernatoriaus pareigose. Jam Klaipėdoje, kaip ir man tais laikais Berlyne, buvo skirtas sunkus uždavinys: palaikyti ir plėsti draugingus santykius su mūsų didžiuoju Vakarų kaimynu ir drauge saugoti mūsų gyvybinius tautos ir valstybės interesus.

Po trumpos pertraukos Jonas Budrys ir vėl 1927 m. sausio mėn. įsijungia į valstybės aparatą. Šiame Budrio veiklos laikotarpyje ypač atžymėtinas Sovietų šnipu gen. Konstanto Kleščinskio demaskavimas ir viso Sovietų agentų tinklo Lietuvoje sunaikinimas.

1928 m. sausio 23 d. Jonas Budrys buvo paskirtas Lietuvos konsulu, vėliau Generaliniu Konsulu Karaliaučiuje, Lietuvai politiška ir ūkiškai svarbiame punkte.

Nuo 1936 m. lapkričio 11 d. mūsų šios dienos sukaktuvininkas yra Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke. Buvo tikėtasi ir manyta, kad po išgyventų audrų šis postovis bus jam ramus uostas. Tačiau pareigingumas, kuris yra vienas pagrindinių mūsų solenizanto būdo bruožų, ir pasauliniai įvykiai kitaip nulėmė.

Atvykęs į New Yorką, Generalinis Konsulas Jonas Budrys stengiasi išplėsti šio krašto prekybinius santykius su Lietuva, skatina čionykščius lietuvių ekskursijas į tėvų kraštą, veikliai įsijungia į šio krašto lietuvių gyvenimą, rūpinasi tinkamu Lietuvos atstovavimu ir pasirodymu 1939 metų pasaulinėje parodoje New Yorke. Už jo tritūsą, ryšium su čia suminėta paroda, New Yorko miestas suteikė jam garbės piliečio poymį ir apdovanojo medaliu.

1940 metais Lietuvai ištikęs didysis negandas pastatė Lietuvos Generalinį Konsulą Joną Budrį ir jo vadovaujamą įstaigą prieš naujus uždavinius ir naujus bandymus. Šioje pasaulio metropolijoje Gen. Konsulas Jonas Budrys ir jo gabieji bendradarbiai simbolizuoja ir atstovauja nepriklausomą Lietuvos valstybę. Ir visi kiti Gen. Konsulato darbai - pasai, dokumentai, palikimų bylos, lietuvių kartoteka. Tai yra viena mūsų tautos kovos dėl laisvės atramų. Prisiminkime tik, su kokia energija ir atsidaivimu Jonas Budrys ir jo bendradarbiai organizavo lietuvių visuomenės reaguimą, kai buvo atėjusi žinia apie Vatikano kėslių panaikinimą ar susiaurinti Lietuvos pasiuntinybę prie Šv. Sosto.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antradi., ketvirtadi.,
penktadi.

Tik susitarus trečiadieniais.

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RERepublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas
uždarytas.

Šeštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Telefonas:
Ofiso RERepublic 7-5020.
Namų WAlbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

NEJTIKĖTINA, BET TIESA...

— SOVIETŲ vyriausybė išleido mandagumo vadovėlių norėdami "kaip galima greičiau pagerinti tautos socialinį gyvenimą". Štai keletas patarimų sovietų piliečiui: Patariama kiekvienam piliečiui bent kartą savaitėje išsimaudyti. Jei pas jus ateina draugai, nesodinkite ant lovos, prekyboje galite rasti patogių kėdžių. Jei gyvenate dideliame apartamente, kur yra kelios šeimos, kaliošus palikite koridorėly. Laikykite kojas po kėde. Nepūskite sriubos. Tik save negerbiaš žmogus girtas eina į svečius...

— DU jauni prancūzai labai nusivilę grįžo iš kelionės aplink pasaulį. Sako, kad laukiniai gyvuliai pavojingiausi yra tie, kurie uždaryti tautiniuose parkuose. Vidury ekvatorinių džiunglių, jie radę užrašą: "Dėmesio! Už 50 mylių yra pigmėjų kaimas". Gi ten už 10 dolerių negrai atlieka egzotinį šokį, o per 30 pėdų matyti iškaba: "Parking".

— CHRUSČIOVAS, kuris greit lankysis Prancūzijoje, pareiškė norą apžiūrėti Verduno kovos laukus. Prancūzai prisibijo, kad šis vizitas nebūtų panaudotas antonizmui prieš Vokietiją kelti, kuris prancūzams yra pasidaręs anachronišku. Chrusčiovas taip pat nori pamatyti ir Alžirą.

— VIENUOLIKA indėnų genčių vadų susirinko į didžiąją tarybą, kad paskelbtų Hollywoodo režisieriams psichologinį karą, nes randa, kad jie savo filmose per daug iškraipo indėnų gyvenimą.

— RUSAI išaugino pirmą koezistencinį vaisių, skelbia Tasso agentūra, skiepydami Kalifornijos obole su Kirgizijos kriaušė. Sakoma, šio naujo medžio vaisius esąs nuostabaus skanumo. Jį ruošiamasi pavadinti "Nik-ike". Galbūt jis bus paduotas desertui viršūnių konferencijoje.

— LANSING, Kansas, kalėjime atliekas bausmę kalins, laimėjęs poezijos konkurse pirmą premiją, dabar uždarytas 30 dienų į cėlę, nes jūry apsižiūrėjo, kad premijuota poema yra ne kas kita, kaip vertimas Alfred de Musset poemos. Panaši istorija prieš keleta metų buvo atsitikusi su vienu lietuvišku laikraščiu Chicagoje, bet tada niekas nenukentėjo.

— AMERIKOS armija už milijoną dolerių užpirko nervus raminančių piliulių. Juokiamasi, kad tai įeina į nusiginklavimo programą.

— KANADIETIS profesorius sako, kad ateity keptos bitės pakės stecką. Bitės esančios turtingos proteinu ir gardžiai kvepiančios. Bet dar praeis 50 metų, kol žmonės pripras bites valgyti.

— AUSTRAS Hans Miller, kuris savo žmoną laikė keletą mėnesių prirakines prie lovos, būtų gavęs 3 mėnesius kalėjimo, jei jo žmona nebūtų jam dovanojusi, paaiskindama, kad tai jis daręs, iš meilės, pavydėdamas. Teismas nubaudė sąlyginai.

— IZRAELIŲ gyvenantieji arabai skundžiasi, kad moterys pasidarėjusios brangios. Jų kainos pakilusios dvigubai. Viengungiai, kurie gali laukti, ruošiasi vedybų streikui, bet vyresnieji reikalauja skubiai įvesti rinkos kontrolę.

Vladas Kulpavičius, iš profesijos mokytojas, tremty pasirodė esąs gabus medžio drožinėtojas. Jo Smūtkeliai, Madonos Sopolingos ir Vyčiai puošia ne vieną parodą, ne vieną seklyčią... Nuotrauka daryta prieš 12 metų Eichstaeta stovykloje, Vokietijoje, prie savo tautodailės darbų.

Dirvos nuotrauka

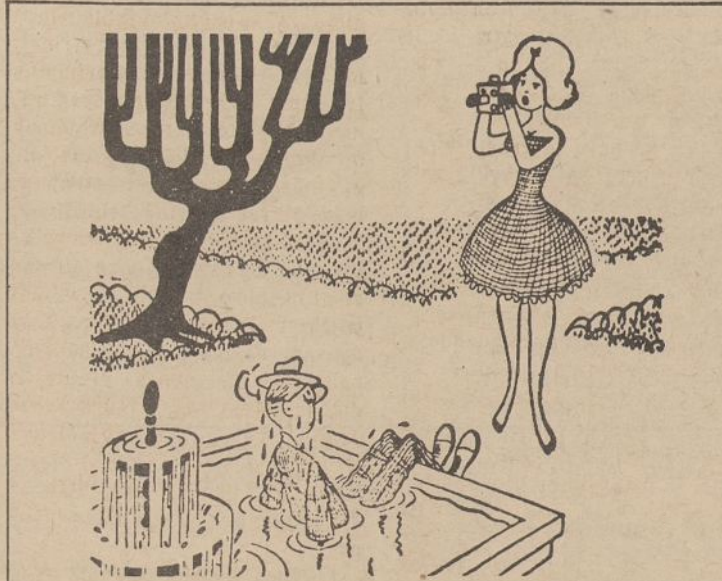

Foto konkurso taisyklės

Tema: "Mūsų jaunimas" — mažieji, moksleiviai, studentai; jų užsiėmimai, organizacinė veikla, pramogos ir t.t.

Dalyvauti gali visi lietuviai foto mėgėjai ir profesionalai iš visų pasaulio kraštų. Nuotraukų skaičius neribojamas.

Data: nuo paskelbimo dienos iki š. m. kovo 31 d. (pašto antspaudo data). Dalyviai prašomu pradėti siųsti nuotraukas tuoj pat, kad jų per daug nesusiteltų pabaigoje.

Sprendėjai: visi Dirvos skaitytojai balsuoja už tris, jų nuomone, geriausias nuotraukas.

Vykdymas: konkurso dalyviai siūnia nespalvotas, nemažesnes už atviruką, blizgančio paviršiaus foto kopijas su jų pavadinimais ir turimais techniniais duomenimis (aprašymu, ką ji vaizduoja, nuotraukoje esančių asmenų pavardėmis ir t.t.) — Dirvos redakcijai, 6997 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, pažymėdami, kad jos skirtos konkursui. Gautos nuotraukos numeruojamos ir pagal gavimo eilę skelbiamos Dirvoje. Balsuojama konkursui pasibaigus, specialiu balsavimo lapeliu, kuris bus atspausdintas Dirvoje, drauge pakartojant sumažintas konkurse dalyvavusias nuotraukas.

Premijos: a) dalyviams — daugiausiai balsų surinkusi nuotrauka gauna \$50 premiją, antroji — \$30, trečioji — \$20.

Balsų skaičiavimo komisijos sąstatas bus paskelbtas prieš balsavimą.

-- Tu prisieki mane vesti, kai nukris paskutinis lapas. Ar taip, brangusis?...

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

BEDFORD, CLEVELAND, AND
THE SURROUNDING TERRITORY

GREETINGS and BEST WISHES

MARVEL BOTTLING CO.

8915 CRANE AVE

CALL BR 1-4400

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

NEO MOLD COMPANY INDUSTRIAL SAND BLASTERS

2183 East 18th St.

CH 1-2225

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FROM A FRIEND

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE
AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

LUIKART INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Avenue

KE 1-4770

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

AT 1-8600

BEST WISHES

WILSON PURE OIL

SERVICE STATION

8004 BESSEMER AVENUE

DI 1-9807

Lietuvių suvažiavimas Naujoje Zelandijoje

Lietuvių Bendruomenės surengtas dešimtmečio suvažiavimas Aucklande prasidėjo gruodžio 29 dieną. Vakare Gribblehirst parko salėje įvyko atidarymo vakarėlis. Jų metu Kalėdų senelis jauniems atnešė dovanų. Programoje aktorius Petras Šimkus skaitė ištrauką iš Krėvės-Mickevičiaus vaidinimo "Žentas". Sekundžių bėgyje Petras Šimkus sugėbėjo pereiti iš vieno charakterio į kitą, atlikdamas penkių spalvingų tipų interpretacijas.

Rytojaus dieną specialiai į suvažiavimą iš Australijos atvykęs kun. P. Bačinskas šv. Patriko katedroje laikė šv. mišias. Pamoksle gerbiamas svečias atkreipė dėmesį į mūsų pastangas išlaikyti lietuviškumą ir atgauti Lietuvos laisvę, kaip dieviškos valios vykdymą, ragindamas visus lietuvius atlikti savo pareigą.

Vėliau Y.W.C.A. salėje vyko suvažiavimo posėdžiai. Pranešimus padarė Dunedino atstovė V. Butkienė, Wellingtono seniūnas F. Jerašius, Aucklando apylinkės pirm. J. Žiginskas ir N. Z. L. B. pirm. Č. Liutikas. Ponia Butkienė skaitė paskaitą — Lietuvių tremtinys istorijos bėgyje. Kalbėtoja pastebėjo, jog lietuvių tremtinių būta nuo žilos senovės, vienok mūsų sąlygos yra geriausios, kokias lietuvis tremtinys yra turėjęs, todėl mes galime ir turime padėti savo tautai, ir išlaikyti savo tautinį charakterį.

Po kelių valandų pietų pertraukos sekė sveikiniai. Žodžiu suvažiavimą sveikino kun. P. Bačinskas, lietuvių studentų vardu Zelandijoje G. Procuta. Raštu (gavimo tvarka) — Lietuvių Skautų Sąjungos vardu Australijoje A. Krausas, kun. J. Prūnskis, J. E. vysk. Brizgys, VLIKo pirm. dr. A. Trimakas, Lietuvos ministras Prancūzijai St. Bačkis, prof. M. Biržiška, Dunedino apylinkės valdyba, L. D. S. min. S. Lozoraitis, monsinjoras K. Šaulys, Australijos Lietuvių Kunigų Sekretoriato vardu kun. P. Butkus ir kun. S. Gaidelis, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, Vasario 16-ta Gimnazija, D. Britanijos Lietuvių Sąjunga, BALFO vardu kanauininkas J. Končius, ALB pirm. Iz. Jonaitis, P. L. B. pirm. J. Matulionis, E. Paukštienė, A. Senatoriskis ir Dr. A. Butkus.

G. Procuta skaitytoje paskaitoje — Lietuviško jaunimo problemos tremtyje, išskėlė keletą nutautėjimo bruožų: didžiūmos vyresniųjų nenuosaukimas materializmas ir stoka nuoširdaus ir sąmoningo darbo lietuviškumui, neišiamai nuteikia jaunuosius. Kalbėtojas ragino lietuvių visuomenę parodyti daugiau darbo ir

jausmo vietoj aimanavimo ir tuščių kalbų.

Toliau sekė Krašto valdybos rinkimai ir einamieji reikalai. Naują valdybą sudarė arch. V. Procuta — pirmininkas, J. Pečiulaitis — sekretorius ir A. Maskaitis — išdininkas. Posėdis užbaigtas Lietuvos himnu.

Posėdžio salėje buvo surengta lietuvių liaudies meno ir spaudos paroda. Išstatyta virš kelių šimtų įvairaus žanro lietuviškų knygų ir kiek mažiau žurnalų bei laikraščių. Dalį liaudies meno dirbinių iš Australijos atvežė kun. Bačinskas. Taip pat buvo išstatyta V. Butkienės keramikos darbai, kuriuose vyrauja liaudies meno įtaka.

Gruodžio 31 dienos rytą vyko ekskursija po Aucklando apylinkes, o vakare suvažiavimo svečiai dalyvavo Baltų Klubu Naujų Metų sutikime. Vakaro metu lietuviai surinko apie trisdešimt svarų Vasario 16-tai Gimnazijai. Rytojaus dieną surengta gegužinė Orewos pajūryje.

Suvažiavimo dalyviai turėjo progos pamatyti kun. Bačinsko darytų nejudamų filmų rinkinį iš lietuvių gyvenimo Australijoje. Studentai ir vyresni gimnazistai vieną vakarą su kun. Bačinsku gvildeno lietuviškumo klausimus.

Suvažiavimas praėjo jaukioje nuotaikoje, dalyvavo apie šimtas žmonių. Buvo išreikšta pageidavimų panašius suvažiavimus rengti dažniau. **G. P.**

Dirvos korespondentas ir talkininkas Piladelphijoje Petras Mištalas su šeima pasirošė į pobūvį. Dirvos nuotrauka

PHILADELPHIA

Tautinės Sąjungos skyr. susirinkimas

Sausio 31 d., 3 val. p. p. Lietuvių Banke, Tautinės S-gos skyrius šaukia visuotinį metinį narių susirinkimą. Darbotvarkėje valdybos rinkimai, apyskaitų tvirtinimas ir kiti aktualūs klausimai. Valdyba praėjusiais metais yra daug padariusi, tai narių pareiga atsilankyti į susirinkimą ir išklausti jos pranešimą.

Nauja Balfio valdyba

Sausio 10 d. įvykusia Balfio skyr. susirinkime išrinkta valdyba: Pirm. — A. Bachas, vicepirm. — M. Vasišienė, sekr. — K. Gudėnas, išdin. — P. Sidlauskas ir na-

rys T. Gečienė.

Skyrius praėjusiais metais yra pasiuntęs centrui virš 1000 dol. pinigais.

Radiojo valandėlė

Kelius metus Bendruomenės išlaikoma radijo valandėlė, veikusi sekmadieniais, nuo sausio 23 d. veiks nauja banga ir kitu laiku. Juodukams nupirkus buvusių radijo stotį, lietuvių valandėlė dabar bus šeštadieniais nuo 4 val. 30 min. — 5 val. vakaro. Banga 860.

Ateitininkų dešimtmetis

Philadelphijos ateitininkai, švėsdami savo dešimtmetį vasario 6 d., 6 val. 30 min. Bungalow Inn. salėje, 2401 W. Main St., Jeffersonville, Pa. ruošia vakarą-banketą. Vakaro programa pajavirins Vitalis Zukauskas. Įėjimas 5 dol. asmeniui.

Vaikų darželis

Prie šeštadieninės mokyklos organizuojamas lietuviškas vaikų darželis. Patalpos šv. Kazimiero parapijos mokykloje jau gautos. Daug pastangų suorganizuoti šį darželį dėdą mokytojos G. Maciūnienė ir B. Rukšienė. **P. M.**

E. CHICAGO

Balfio narių susirinkimas

East Chicagos apylinkės Balfio 95 skyriaus visuotinis susirinkimas įvyko sausio 10 d., 3 val. p. p. Šv. Pranciškaus parapijos patalpose Harbor, Indiana.

Susirinkimas buvo labai negausus, dalyvavo tik 8 nariai. Pažymėtina, jog visuomenė visiškai nebesidomi Balfio šalpos reikalais ir nebelanko susirinkimų.

East Chicagos apylinkės Balfio 95 skyriaus valdyba, 1960 metams sudaro: kun. Petras Celiešius, Jonas Pečiulis ir Aleksas Degutis.

Pakenė

V. Kutkus

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Balfio skyriui 15 metų

1944 m. spalio 24 d., kada daugelis iš vadinamųjų naujai Amerikon atvykusiųjų bėgo nuo besartinančios raudonosios lavos, Detroito lietuvių visuomenės veikėjai, nujausdami savo tautos tragediją ir brolių kančias, įsteigė Detroito Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo 76 skyrių.

Daugelis to skyriaus steigėjų ir veikėjų ir toliau nepailsdami tebedirba kilnu vargstančių tautiečių šalpos darbu. Kai kuriuos prislegė didžiū darbų ir amžiaus našta, o kai kurie ir pasitraukė iš gyvųjų tarpo. Didi pagalba priklauso jiems visiems.

Skyriaus pirmtakams pagerbti Balfio 76 sk. valdyba nutarė sausio ir vasario mėnesiais praveisti Detroito Balfio narių vajų ir vasario 20 d. St. Clement salėje, 25-sios ir Michigan gatvių kampas, surengti skyriaus 15 metų sukakties minėjimą ir vaišes. Minėjimo meninei programai išpildyti pakviesta baletė šokėja Danutė Miškinytė ir šv. Antano parapijos moterų choras.

Į Balfio skyrių nariais galima įstoti pas visus sk. valdybos narius, Gaivos, Neringos krautuvėse ir prie šv. Antano bei Apvaizdos bažnyčių.

Minėjimui ir vaišėms kviečiama registruotis pas K. Jurgutį, tel. WE 4-5224 ar pas V. Staškevičių, tel. WE 5-0699.

K. Jurgutis

Birutiečių vakaras

Į JAV LB Detroito apylinkę įstojusios Birutietės, kurios mums talkininkavo ruošiant Nauju Metu sutikimą, prašo pranešti, kad vasario 28 d. (sekmadienį), 4 val. p. p. St. Clement salėje, 25-ta g-vė prie Michigan Ave., jos ruošia vakarą, kurio programą atliks jų pačių globojamas mergaičių choras.

Birutietės pažada prikepti užgavėnių blynų ir pagaminti skanių užkandžių.

Užsakyta salė kitų Naujų Metų sutikimui

Pranešame visoms organizacijoms ir visiems Detroito ir jo apylinkių lietuviams, kad JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, po sėkmingo 1960 metų Naujų Metų sutikimo, kuriame dalyvavo apie 420 žmonių, nutarė ruošti ir 1961 Naujų Metų sutikimą ir jau išnuomavo salę.

LIETUVISKI SCRIPAI, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DESRŪS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No. Street City State

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI
VISUOMET ĮSTATO
MONCRIEF šildymą ir oro
vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O

CLEVELANDO ŽINIOS

• Klaipėdos atvadavimo minėjimas buvo surengtas sausio 17 d., Ramovės iniciatyva. Minėjimą pradėjo skyr. pirm. F. Eidimtas. Prezidiumą sudarė Klaipėdos sukilimo dalyviai: V. Braziulis, I. Gatautis, A. Jonaitis ir F. Eidimtas, o taip pat Klaipėdoje dirbę kultūrininkai: A. Mikulskis, H. Janužys, E. Karnėnas ir A. Juozaitis.

Paskaitą skaitė A. Mikulskis, nupasakojęs kultūrinę veiklą, kuri ten buvo dirbama kraštui prie Lietuvos prisijungus. B. Auginas išskėlė sukilėlių pasiryžimą. Sukilimo vadui generaliniam konsuliui J. Budriui buvo pasiūstas sveikinimo raštas. Minėjimo dalyviai turėjo progos pamatyti ir eilę nuotraukų iš sukilimo, kurios minėjime buvo išstатыtos.

• Čiurlionio ansamblis 20 metų sukakties proga išleisdžia Hi-Fi ir Stereo 33 1/3 greičio 14 dainų plokštele. Pirmieji įdainavimai bus daromi vasario 7 d., kuriuose Ansambliui talkins solistai A. Stempuzienė ir V. Verikaitis.

• Į Ramovės kreipimąsi paremti karo invalidus, pirmieji atsiliepė L. ir K. Rimkai iš Dover, Delaware ir atsiuntė \$10.00.

• Vysk. Valančiaus Lituanistinę Mokyklą lankančių vaikų tėvų susirinkimas įvyks Šv. Jurgio parapijos salėje sausio 24 d., sekmadienį, 12 val., tuoj po lietuviškos sumos.

Bus svarstoma įvairūs ir svarbūs, su mokykla susiję, reikalai.

• Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos vakaras — parengimas įvyks vasario 27 d., 1960 m., lietuvių salėje.

• BALFo 55 skyrius, vasario 20 d., Naujosios parapijos salėje rengia blynų vakarą. Įėjimas vienam asmeniui \$2.50. Pradžia 7 val.

• ALTo susirinkimas įvyks sausio 24 d., 11 val. 30 min. (sekmadienį), tuoj po pamaldų, Lietuvių Sveitinės viršutinėje salėje.

Darbotvarkėje: pranešimas iš skyriaus valdybos veiklos. Vasario 16-tosios minėjimas, einamieji reikalai ir kt.

Maloniai prašome organizacijų atstovus susirinkime dalyvauti.

Išnuomojamas kambarys su maistu ir kitais patogumais. Nauji baldai. Kreiptis po 5 val.: 1264 E. 80 St., telef. UT 1-6642. (10)

ALT Sąjungos Clevelando skyrių, praeitą šeštadienį minėjusių 10 metų gyvavimo sukaktį, centro valdybos vardu sveikino iš Chicagos atvykęs c. v-bos vicepirm. inž. J. Jurkūnas. Nuotraukoje: dalis minėjimo dalyvių: F. Mackus, J. Smetona, K. Karpus, inž. J. Jurkūnas, Žiūriai ir Modestavičiai. Dirvos nuotrauka

P A D Ė K A

Pareiškusiems užuojautą mums žodžiu bei raštu liudiesio dienomis A. a. mielam vyrui, tėveliui mirus, prisidėjusiems malda ir palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą, tariame nuosirdų ačiū.

Žmona Marija Wilczekienė, Malėnų ir Katalynų šeimos

Išnuomojamas 5 k. butas 1611 E. 47 St. Butas viršuje. Vonia, gaso šildymas, garažas. (9)

Plytinis, 4 šeimų, pelningas namas

4 — 6 kamb. butai. Pilnai apstatyti. \$5200 pajamų. Kaina tik \$36,000. Į šiaurę nuo St. Clair prie E. 152 St. Lakeland Realty Co. KE 1-6681 IV 1-8088 (8-9-11)

Gražiai atrodyti atsilankiusi

LO TONI BEAUTY SALON

6918 Superior Ave. EX 1-6928

SPECIALIOS KAINOS NUOLATINIAMS.

Nuo \$5.00 ir daugiau. Kirpimas įskaitytas. Jokio susitarimo nereikia antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį. (9)

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ, lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

M. O. MATTLIN

SPINET PIANOS OF DISTINCTION

Easy Terms can be Arranged

2027 EUCLID AVENUE PR 1-7633

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St. Cleveland 8, Ohio Telef.: LI 1-5466

Padėka

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija nuoširdžiai dėkoja dar šioms organizacijoms už aukas invalidams paremti:

Lietuvių Veteranų S-gos "Ramovė" Bostono skyriui \$50.00.

Lietuvos kariuomenės šventei ruošti komitetui Montrealyje, Kanadoje — \$28.25.

Be to, š. m. sausio 8 d. Dirvoje klaidingai paskelbta, jog Lietuvių Veteranų S-gos Los Angeles skyrius yra surinkęs \$135.50 ir \$112.00. Iš tikrųjų turi būti: L. V. S-gos "Ramovė" New Jersey skyrius \$135.50 ir L. V. S-gos "Ramovė" Los Angeles skyrius \$112.

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų D-jos Valdyba

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

D Ė M E S I O !

Pasiūlykite, kad mūsų adresas ir telefonas pasikeitė. Dabar yra:

642 Meadowlane Dr. Richmond Hts. 24, Ohio Telef. HI 2-4450

Mes dabar turim geresnes sąlygas jums patarnauti. Prašom šaukti visais apdraudos reikalais.

Paulina Mozuraitis-Bennett Apraudos agentas

WHEN BUYING OR SELLING A HOUSE

Use our Escrow Service Protect both parties in the deal

BEST WISHES To All the Lithuanian People
DODDS - ROSS & Associates
GENERAL INSURANCE AGENCY
LIFE INSURANCE — AUTOMOBILE
FIRE — CASUALTY AND BOND

8119 ST. CLAIR AVE. EX 1-0682

GREETINGS and BEST WISHES To All The Lithuanian People

SLAGOR MACHINE & TOOL COMPANY INC.

9401 Sandusky VU 3-7788

GREETINGS and BEST WISHES To All The Lithuanian People

JOHN LARSEN REALTY REALTORS

4169 Pearl Road SH 1-3448

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE. SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisymas

TELEFUNKEN Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V. Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

Neseniai susiorganizavęs Čiurlioniečių pramoginis okeetas, vos tik keliais pasirodymais spėjęs užsipelninti didelių publikos simpatijų. Praeitą savaitgalį jie išpildė meninę programą ALT Sąjungos Clevelando skyriaus dešimtmėčio minėjime. Iš dešinės: V. Raulinaitis, J. Nasvytis, D. Staniškis, B. Aukštuolis, P. Kudukis (kupletų autorius), G. Motiejūnas, J. Jurgelis ir J. Gylis. Dirvos nuotrauka

KAS IR KUR?

PITTSBURGH

• Vokietijos krašto valdyba, susitarusi su L. S. Co. lietuviškų dalinių vadais, nutarė Vasario 16-osios minėjimą ruošti vasario 13 d., Huetttenfelde, kartu su Vasario 16 Gimnazija, kuri šiemet švenčia dešimtmetį. Šiam reikalui Krašto valdyba sudarė Rengimo komisiją: kun. Br. Liubinas, kap. J. Valiūnas, kap. J. Venckus, T. Gailius ir Fr. Skėrys. Bus Dr. L. Dambravos paskaita, dainininkas Baltus-Baltrušaitis iš Vienos ir kt.

Numatoma, kad į minėjimą atsilankys apie 400 svečių. Lėšas minėjimui suruošti pasižadėjo skirti lietuviškieji L. S. C. daliniai ir Krašto valdyba. Taip pat, minėjimui suorganizuoti, yra gauta iš Free European Organizations and Publications 838 DM. subsidija.

• Vincentas Liulevičius, vedęs Pasaulio Lietuvių Archyvą — 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill., skundžiasi, kad jo vedamos įstaigos neberemia nei VLIKas, nei Lietuvių Bendruomenė. Pagaliau, šv. Kazimiero sesery vienuolyno viršininkė pranešė, kad patalpų joms pačioms reikia ir prašo išsikraustyti. Dabar archyvo vedėjas šaukia si pagalbą "Naujienose" atspausdame rašinyje.

• Vasario 16 Gimnazijoje yra 32 skautės: 5 jaunesnės sk. kand., 2 skautės kand., 15 skaučių, 5 jūrų skautės, 3 vyr. skautės ir 2 skautininkės.

Kitose Vokietijos vietovėse aktyvios yra: 1 skautė kand., 10 skaučių ir 2 vyr. skautės.

• Lietuvių Enciklopedijos 19 tomas, apimęs raidę M ir pradžią N raidės, jau pasiekė prenumeratorių.

• Kun. M. Tamošiūnas, apie tris mėnesius išbuvęs JAV, sausio 18 d. išskrido atgal į Kolumbiją.

• Teisėjas A. F. Wells, suamerikonišęs savo pavardę lietuviškai, Chicagoje vėl demokratų sąrašė nominuotas naujam terminui.

• Stuttgarto lietuvių apylinkės, Vokietijoje, metinis narių susirinkimas išrinko naują valdybą: Agurkis Jonas — pirmininkas, Repšienė Genė — sekretorė, Baublienė Sofija — išdininkė, Mileris Martynas — narys ir Jančevskis Juozas — narys. Valdybos būstinės adresas: Stuttgart-Bad Cannstatt, Steinhaldenstr. 153, Germany.

• Lietuvis ūkininkas — Juozas Azna, mirdamas paliko \$17,000 savo sūnui Stasiui, gyvenančiam Lietuvoje. Tuos pinigus norėjo išgauti Sovietų Pasiuntinybės Washingtono advokatas. Lietuvos konsulas Dr. P. Dauž-

Raudonesiems nepavyko

Užmaskuotai ruoštas raudonųjų parengimas ir jų suplanuota propoganda nuėjo niekais ir pikietuotojų buvo galutinai pribaigtas.

Parengimas buvo ruošiamas Lietuvių Mokslo Draugijos klube, kur tą sekmdienį raudonieji tikėjosi, apgaulingu būdu, sutraukti lietuvius.

Buvo įdomių scenų jau ir prie klubo. Kada iš mašinos išlipo Dr. J. Stanislovaitis ir jo raudonoji rožė Kristina, ji pamačiusi pikietuotojų plakatus, nebeišlaikė ir paleido nervus, isteriškai pradėjo šaukti: "Va ką aš čia matau". Ir visa drebėdama bei kumščius suspaudusi ir į viršų iškėlus per pikietuotojus pradėjo veržtis į klubą. Vienas iš pikietuotojų jai po nosim pakijo dalinamas knygetes "Nacių ir raudonųjų pragare". Griebusi norėjo plėsti, bet pamačiusi, kad kitas fotografuoja, klykdama ne savo balsu ir virsdama įgriuvo į klubą. Žiūrovams buvo skausus juoko.

Daugelis lietuvių, atvažiavę ir pamatę kas per parengimas, grįžo atgal.

Iš esamų Pittsburghe ir jo apylinkėse net šešių lietuviškų parapijų, tik vienas parapijos klebonas kun. Juozas Girdis, kurio bažnyčia yra Espleno rajone, gražiai priminė ir įspėjo parapijiečiams apie ruošiamą raudonųjų parengimą. Pranešimas buvo atspausdintas sekmadienio parapijos biuletenyje.

Inžinieriai Veitai su šeimomis praėjusį savaitgalį buvo išvykę į Clevelandą ir dalyvavo Tautinės Sąjungos skyriaus dešimtmečio minėjime.

Iš naujųjų atelvių Pittsburghe gal geriausiai buvo iškūręs inž. Vytautas Mažeika, kuris čia vedė vieną

vardis pasirūpino gynyba, kad pinigai sovietams negali būti išduodami, nes jie yra Lietuvos okupantai. Teismas pinigų neišdavė, o padarė nutarimą, kad juos sūnus gali gauti, jei per 1 metus pats atvyks jų pasiimti.

• T. Meckauskas, Dirvos bičiulis iš East Chicago, atnaujindamas savo prenumeratą, taip pat atnaujino savo artimiesiems Vokietijoje ir dar atsuntė auką.

• T. Bartkus iš Kanados, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsuntė \$5.00 auką ir sąrašą asmenų, kurie galėtų skaityti Dirvą.

• Dar kartą primename, kad visi nepiliečiai šį mėnesį turi užpildyti specialias registravimo korteles, gaunamas pašto įstaigose.

Praeitą šeštadienį New Yorke buvo pagerbtas gen. konsulas Jonas Budrys, 70 metų amžiaus sukakties proga. Jubiliasas su ponja dalija jubiliejinį pyragą, kuriame septynios degančios žvakės simbolizuoja septynius dešimtmečius. Dešinėje nuoširdžiai talkinusi Moterų Vienybės pirmininkė H. Kulber ir Iz. Dilienė.

imone, kaip vyriausias inžinierius.

Jis aktyviai dalyvavo ir lietuviškoje veikloje. Pittsburghiečiai dabar apgailestauja, nes išsikėlė į Chicago.

A. Peleckis, iš Floridos lankėsi Pittsburghe. Tai vienas iš nuosalkiausių ir veikliausių buvusių Pittsburgho veikėjų, kurio ir dabar pasigandama.

Pittsburghietis

NEW YORK

Birutė Paprockienė vasario 18 d. iš New Yorke išskrenda ilgesnėn kelionėn po Europą, kur ji pirmiausia aplankys Heideberge, Vokietijoje, studijuojančią dukrą Kristinę. O jos atostogų metu abi važiuos į Prancūziją, Belgiją, Italiją ir kt. Belankant istorines vietas kelionėn žada išbūti du mėnesius.

Sofija Kačinskienė, aktorius H. Kačinsko žmona, grįžo iš St. John ligoninės ir sveiksta namie, dr. T. Savicko priežiūroje.

V. Mrozinskienė sausio 14 d., savo vyrui muz. A. Mrozinskiui padovanojo sūny. Motina ir naujagimis yra Liuteronų ligoninėje Brooklyne, dr. V. Paprocko rūpestingoj globoj.

Angelė Zubkienė, žinoma pedagogė ir visuomenininkė, susirgo ir patalpinta Kings County ligoninėje.

BROOKLYN

Iš Tautinės Sąjungos skyriaus valdybos posėdžio Sausio 15 d. įvyko A. L. Tautinės Sąjungos 1-mo skyriaus išrinktosios valdybos narių susirinkimas pasitarti ir pasiskirstyti pareigoms.

Numatyta grįžtantiems iš kelionės po Pietų Amerikos lietuvių kolonijas J. M. Bačiūnams surengti priėmimo vakarą, kuriame keliautojas papasakos savo įspūdžius ir ten gyvenančių tautiečių nuotaikas.

Naujoji valdyba pareigomis pasiskirstė: garbės pirmininkas J. Ginkus, pirm. Pr. Narvydas, vicepirm. A. Diržys, sekr. Br. Nemickas, išd. K. Krulikas, nariai A. Koncė ir St. Gudas. N.

Los Angeles lietuviai

Su gerom viltim į naujus metus

Los Angeles lietuviai šiemet Naujuosius Metus sutiko net keliose vietose. Lietuviškai kolonijai vis augant ir gausėjant, dėl publikos niekam nereikėjo varžytis. Visur užteko, visur buvo pilna ir tiek, kiek norėta, kad būtų.

Bet kaip praėjusiais, taip ir šiais metais patį šauniausią ir iškilmingiausią sutikimo balių vėl suruošė Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų Fondo valdyba. Jei pernai buvo nusiskundimų dėl svečių pertekliaus, tai šiemet vietų skaičius buvo griežtai ribotas, ir niekas neturėjo kentėti dėl persigrumdymo. Jei kai kurie iš anksto ruošėsi nebegalėjo patekti, tai dėl savo pačių kaltės, kad per ilgai dėsė vietas iš anksto užsisakyti, o paskutiniu momentu jų jau nebebuvo.

Programa buvo labai trumpa. Dainininkui susirgus, deja, negalėjo būti sudainuoti specialūs humoristiniai kupletai apie Los Angeles lietuvių pernykščių metų pasilaikymus. Gal jie dar nepasens, o tik papildys ateinančiais metais. Svečius pasveikino ir viso vakaro pavyzdiną tvarką prižiūrėjo Tautinių Namų Fondo valdybos pirmininkas V. Aleksandrūnas, o visus dalyvius lygiai 12 val. pasveikino trumpa kalba ir palinkėjo kūrybingų ateinančių metų Lietuvos konsulas Dr. J. J. Bielskis.

Svečių tarpe buvo matyti daugybė Los Angeles lietuvių kultūrininkų, organizacijų veikėjų, profesionalų ir šiaip aktyvių lietuvių. Labai gerie nuotikoje buvo prof. M. Biržiška. Apsčiai būta jaunimo. Dalyvavo ir naujausi kolonijos dalyviai: prof. S. Žvymantas atvykęs iš Europos ir S. Batkienės senutė motina, visai dar neseniai atvykusi pas dukterį tiesiai iš Lietuvos.

Dėl šiu metų sutikimo kažkas skundėsi, kad bilietų kainos buvusios ner aukštos (\$7.50). Iš tikruju, svečiai buvo tiek gausiai vašinami ir sudarvta jiems tiek geros nuotaikos, kad pigiau negalėjo kaštuoti. Jei Fondo valdyba šio baliaus suruošimu dar padarė grauzas pelno ir tuo galės įmūryti daug naujų plytų į būsimus lietuvių namus, tai tik dėl to, kad daug baliaus surengimo talkininkų ir ypač Tautinės Sąjungos nūrės labai gausiai už dyką įvairiškai pasidarbavo, dekuruojant Metro Building dvi sales, paruošiant ir pateikiant maista, pravedant barą ir atliekant kitus darbus. Ne svečiai už bilietus, bet tie malonūs talkininkai ir talkininkės padarė pelną, ne sau, ne kuriai organizacijai, o būsimiems Los Angeles visų lietuvių namams.

Daug kas su gera viltimi linkėjo, kad ateinančiais metais toks sutikimas jau galėtų įvykti nuosavyse lietuvių namuose. To patitę gali palinkėti ir jūsų korespondentas.

L. A. Augūras

Vakalai iš Los Angeles Tautinių Namų Fondo baliaus, Kairėje Dirvos skaitytojų stalas, prie kurio sėdi V. ir M. Šeštokai, Barmai (pernai persikėlė iš Bostono į Kaliforniją), V. Kaminskienė, Janulaičiai, Jeličienė, Molskiai... Dešinėje prof. M. Biržiška supamas Raišių, Valavičių, Deringienės, Raišienės, S. Žymanto, Aleksandrūnienės, Dudos ir kitų.

OMAHA

Patenkinti, kad nepavyko...

Vietos bendruomenės valdyba sausio 10 d. sušaukė visuotinę apylinkės narių susirinkimą. Dienotvarkėje buvo naujos valdybos rinkimas ir visa eilė kitų klausimų. Nors susirinkimas buvo gana gausus ir išstatyta net 16 kandidatų, tačiau naujos valdybos išrinkti nepavyko. Gelbstint padėti, senoji valdyba sutiko pasilikti dar vienierius metus. Susirinkimo dalyviai buvo patenkinti, o valdybos nariai kiek nusimine, kad jų niekas nenori pakeisti.

Po valdybos pirm. J. Šarkos, jun. pranešimo ir prezidiumo pirmininkas ir keli kiti kalbėję labai šiltai įvertino valdybos veiklą 1959 m. pabrėždami, kad ši valdyba per visą dešimtį metų Omahoje buvo pati veikliausia. Ji, šalia savo tiesioginių pareigų, atliko dar šiuos paminėtinus darbus: reagoavo greit į užsimojimą panaikinti Lietuvos Pasiuntinystę Vatikane, mirus bendruomenės choro dirigentui a. a. M. Leškiui, surado ir iškvietė naują dirigentą muz. Br. Jonušą, suorganizavo omahiečių ekskursiją į operos "Carmen" spektaklį Chicagoje, suorganizavo dail. Pautienius darbų parodą, įsteigė Jaunimo Komisiją (rūpintis lietuvių išlaikymui jaunuomenėje) ir metų bėgyje išleido 7 rotatorium spausdintus biuletenius.

Šią darbščią Omahos apylinkės valdybą sudarė (ir sudaro) 5 vyrai, kurie prieš 10 metų atvykę čia tebuvo tik paaugliai moksleiviai. Štai jie: J. Šarka — pirm., A. Reškevičius — vicepirm., V. Gaidelis — sekr., St. Mickus — išd. ir A. Totilas — kartotekos ved.

Liko ta patė ir Kontrolės komisija: Gr. Reškevičienė pirm., J. Damijonaitis — sekr. ir J. Šermukšnis — narys.

Lietuviai Bowling turnyre

Cia vykstančiame visos Amerikos All Star Bowling turnyre sėkmingai varosi pirmyn (bent šią korespondenciją berašant) chiegiečių lietuvių M. Degymas. Moterų grupėje, atrodo, žaidžia ir kita lietuvi — Shablis.

Nebraskos valstijos "zvaigždė" omahietis A. Versiackas turnyro pradžioje iškrito.

Likviduotas komitetas

Paskutiniu metu likidavosi kurį laiką veikęs Punksko Liet. Selpti Komitetas susidedas iš J. Cicėno, J. Navako ir A. Totilo. Praėjusiais metais šio komiteto rūpesčiu punkskiečiams buvo pasiūsta 13 siuntinių.

Likvidavimosi priežastis: šalpos darbo lygiagretiškumas su Balfo. Likusį savo turtą komitetas persiuntė Balfo centrai.

Rep.

Mylimai Motinai mirus,
DR. BRONIUI MICKEVIČIUI ir jo šeimai,
 reiškiamo užuojautą

Andriūšių ir
 Kriščiukaičių šeimos